Војнопензионерске теме и дилеме

НЕГОВАЊЕ ТРАДИЦИЈА ОСЛОБОДИЛАЧКИХ РАТОВА

Морална вертикала српског народа сеже у далеку прошлост, градећи све напреднију будућност. Стварност је сурова: ко запостави прошлост, зна се, неће му ни будућност бити светлија и напреднија. Војни пензионери имају посебну одговорност у области поштовања историје и одавања поште јунацима палим на бојном пољу. То су нам у аманет оставиле претходне генерације бораца које су на бајонет браниле земљу и нејач.

Слободарство у Србији траје онолико колико постоји српски народ. Од памтивека смо били на светлој (па и светој) страни историје. Туђин никада није имао упоришта на овим просторима. Слобода је идеал за који је на олтар отаџбине положено више милиона живота наших сународника. Вредновање и неговање традиција у друштву обухвата садржаје и активности којима се негује и развијају оне вредности, ставови и уверења, створени у вишевековној историји, проверени и потврђени, који доприносе јачању борбених и моралних квалитета. Борбене, војничке и културне традиције српског народа чине наш духовни, морални и национални идентитет и основна су полазишта у неговању традиција. Најприродније је да војне старешине у пензији баштине и негују слободарске и војне традиције и да их предано преносе на млађе генерације.

,,Патриотизам је снажан и сложен систем осећања према својој отаџбини и одраз је опредељења за припадност својој домовини. Из ових начела и опредељења човек је заинтересован за напредак и развој своје земље, своје породице и ближе и даље околине. Међутим, познате су чињенице да је патриотизам чврсто повезан и не може се замислити без историје, етике, реторике, језика, књижевности, поезије, свести и истине. Све ове вредности нису довољно заступљене у нашем друштву. Патриотизам захтева да се реформишу све ове вредности. Негативности треба одстрањивати, а истицати позитивне вредности и успостављати чврсту везу између војске и народа ради одбране независности и слободе своје земље. Данас у свету постоје различити модели патриотизма - слепи, конструктивни и препотентни, па и милитантни'. Сви проповедају патриотизам, али због идеолошких разлика неки неће да виде оно што је лоше у њиховом окружењу. Виде само оно што је добро по њиховој стратегији, и то пренаглашавају, спроводе и намећу другима“, написао је Мишо Мартиновић пре 26 година. Ти његови ставови и данас су веома актуелни.

При избору садржаја и вредновања и неговање традиција треба афирмисати стваралачке, духовне и материјалне вредности српског народа и ослободилачких ратова Србије и Југославије и Народноослободилачке борбе који су са научног и историјског аспекта неоспорни и упамћени у народу.

Веома је важно имати исту еквидистанцу према свим периодима из прошлости и неговати традиције које развијају осећање родољубља, штите национални понос и достојанство и мотивишу на одбрану отаџбине. Наравно, при томе уважавати војничке традиције који истичу успешну слободарску и борбену прошлост и учвршћују и развијају борбени морал. Нипошто не треба запоставити неговање традиције које одражавају континуитет војничког и државног организовања и развоја Србије.

Многе су војске овим крајевима јездиле. Намере им биле да занавек покоре српски народ. Долазиле су сејући смрт иодлазиле јер су их љути и одлучни српски војници протеривали.

,,У сталним и мукотрпним борбама за опстанак, на том вазда немирном тлу, стицала су се многа ратна искуства стварали обичаји и правила понашања бораца у биткама, на положајима, у рововима и јуришима, изграђивала заједничка представа о непријатељу, издајницима и кукавицама, с једне стране, и о херојима, родољубима и доследним борцима за слободу, правду, част и чојство, с друге. Одатле, из тих вековима наталожених вредности, које представљају и својеврсну етику живљења и трпљења на овим просторима (или, што је исто, живљења као трпљења), рађале су се традиције јунаштва, непоколебљивости, храбрости, одлучности, истрајности, спремности на сва могућа лишавања, одрицања и жртве, пожртвовања и самопрегора, а изнад свега љубави према слободи, човеку и отаџбини. Њихово препознавање, чини се данас можда пресудније него икад раније, представља снажно извориште надахнућа, тај преко потребан подстицај за нова прегнућа. Јер патриотизам је је не само дубока емоционална повезаност са *земљом својих предака*, укорењеност у њену прошлост, садашњост и будућност, он је један од опредељујућих чињеница понашања у складу са тим осећањима. Стога се патриотизам може схватити и као непресушно врело са којега се стално нове генерације напајају вредностима што имају незаменљиву улогу у развијању свести и осећаја припадности ширем колективу, али и као начин живота у једној заједници у којој је сваки појединац у прилици да се поистовети са њеним интересима, те да се у њој потврђује са свим својим стваралачким способностима, оним што га уистину чине човеком,“говорио је Петар Дамјанов, бивши уредник ,,Војног ветерана“ и недељника ,,Војска“.

Слобода је отуда и право на отпор и борбу, на људски понос и достојанство, наду и искушење: ,,Хоће ли слобода умети да пева као што су сужњи певали о њој“ (Бранко Миљковић ,,Поезију ће сви писати“). Да, она је песма над песмама, човеков крик и пој, сан и јава, дан и ноћ.

Универзитетски професор Миливоје Павловић некадашњи челник Радио Београда наводи да у ослободилачким ратовима, вођеним у протеклом и овом веку на нашем тлу, рецимо, родољубље се идентификовало у борби против туђина у својој земљи и сновима о националној еманципацији у слободи. У нашем времену, на прекретници двају векова, патриотизам се окреће новим изворишима надахнућа и настоји да се вине до апотеозе борби за универзалне хуманистичке идеје и идеале. У ширем распону патриотских идеја и осећања, државни амблеми давно су изборили своје постојано место. Модерна технологија комуницирања знатно је увећала домет и поље зрачења основних државних амблема, посебно заставе и химне. Развој електронских медија и појава директних ТВ и радио-преноса масовних догађаја условили су комуникацијско-културну димензију државних амблема, раније једносмерни комуникациони ток замењен је реципрочним процесом размене симболичке енергије између средишта која могу бити веома удаљена.

Значајни догађаји из историје српског народа последњих година, захваљујући Одбору за неговање традиција Владе Републике Србије,обележавају се на веома високом нивоу, достојно и достојанствено. Посебан тон овим свечаностима у униформама, уз заставе и друго знамење, дају кадети Војне академије, студенти Криминалистичко-полицијског универзитета и ветерани ратова вођених деведесетих година минулог века. Протокол је усавршен до те мере да је све поравнато као под конац, говор садржи подсећање на битку, личност и јединице учесника конкретног историјског догађаја, а они који организовано учествују у обележавању певају државну химну ,,Боже правде“. Ове године календар историјских догађаја проширен је новим свечаностима. Посебно треба нагласити да је државни секретар Зоран Антић до танчина разрадио протокол и веома га прилагодио историјским околностима и обичајима српског народа.

Месне, општинске и градске организације УВПС приљежно учествују у церемонијама одавања поште погинулим учесницима битака и историјских догађаја. Једино треба омасовити учешће војних пензионера и учинити све да активно следе протокол. Посебне мере изискују и прилагођено понашање. Организатори манифестација треба да поведу више рачуна да на комеморативним свечаностима што масовније буду присутни млади људи.

Звонимир ПЕШИЋ

Обележавање дана победе у Нишу

СРБИЈА НА ПРАВОЈ СТРАНИ ИСТОРИЈЕ

У препуној сали Официрског дома у Нишу 8. маја са почетком у 18.00 часова одржан је велики скуп поводом обележавања Дана победе над фашизмом и нацизмом. Скупу су присуствовали председник СУБНОР Србије Љубиша Диковић, председник СУБНОР Ниша Анђелко Милићевић, изасланик градоначелника Ниша Драган Антић, председник скупштине града Дарко Николић, изасланик команданта КоВ, представници Војске из гарнизона Ниш, представници борачких организација Ниша, удружења за неговање традиција, велика делегација градске организације УВПС Ниш, студенти са нишких факултета, ђаци средњих школа и велики број грађана.

Скупу се најпре обратио Анђелко Милићевић, председник СУБНОР Ниша и пренео поздраве Милице Ђурђевић Стаменковски, министра за рад, запошљавање, борачка и социјална питања. ,,На овој нашој светој земљи има пуно хероја и бораца о којима не треба трошити речи, који су својим делима завредели бесмртност у српској историји", рекао је Милићевић.

Скупу се такође обратио председник СУБНОР Србије Љубиша Диковић, са посебним освртом на покушаје мрачних сила да се избрише овај величанствени датум.

,,Југославија је капитулирала 16. априла 1941. године, а Србија подељена на окупационе зоне између Немачке, Бугарске, Мађарске и НДХ. Почетком овог рата једина слободна територија у поробљеној Европи је била у Србији – Ужичка република. Тада су отворени многи концентрациони логори који су служили за уништење српског, јеврејског, ромског и других слободољубивих народа на тлу тадашње Југославије и Србије. У тим логорима је побијено преко 700.000 жена, деце и стараца, а посебно у Јасеновцу, Старој Градишки, Старом сајмишту и другим стратиштима, где је извршен прави геноцид над српски народом.

У овом рату Србија је изгубила преко 300.000 бораца, а све офанзиве су вођене на територијама где су претежно били настањени Срби.

Тог 9. маја 1945. године силе Осовине у Европи су потписале капитулацију, а Јапан је, као трећа чланица Осовине потписао тек 15. септембра исте године", истакао је Диковић.

Са овог места је поручено да су Срби слободарски народ и да ће увек да се налазимо на правој и праведној страни историје.

Изасланик градоначелника Ниша Драган Антић посебно је захвалио борцима, јер говоре о миру за који су се и борили. ,,Не смемо никада да заборавимо све оно што се дешавало у 2. светском рату, а посебно 1999. године, где смо сви ми савременици догађаја, када је Ниш 7. маја гађан касетним бомбама и том приликом је настрадало 16 наших суграђана. Неки то прећуткују и хоће да ми то све заборавимо и ћутимо о тим трагичним догађајима, али ми то не можемо и нећемо и увек ћемо то понављати да сви памте и све генерације које долазе да знају шта се дешавало", рекао је Антић..

Након ових пригодних порука организован је пригодан културно-уметнички програм у којем су учествовали мешовити хор из Ниша, Академски фолклорни ансамбл ,,Оро" из Ниша и КУД „Абрашевић" из Ниша, Мирослав Јовић, члан Народног позоришта из Ниша, и многи други.

Ниш памти

КАСЕТНИМ БОМБАМА НА ЦИВИЛЕ

Ниш је у својој историји много пута бомбардован, али најтрагичније било 7. маја 1999. године, када су злочинци НАТО-а на град бацили касетне бомбе (Шуматовачка улица, главна пијаца...) и 12. маја на насеље Дувариште, када је погинуло 16 грађана Ниша, међу којима је била и једна трудница.

Био је то један од најтежих злочина у којем је дошло до страдања цивила коришћењем касетних бомби БЛУ-97. Прво бомбардовање било је значајнији догађај јер је укључивало смрт цивила уз употребу касетних. Касетне бомбе разасуте су из најмање два контејнера, ношене ветром, пале су на три локације у централном делу града: поред зграде Патологије нишког Медицинског центра на југу града, поред зграде Бановине укључујући главну пијацу, аутобуску станицу, поред Нишке тврђаве и здравственог центра ,,12. Фебруар" и паркинга *Ниш Експреса* поред Нишаве.

Дана 12. маја 1999. године, источни део града је бомбардован касетним бомбама, што је резултирало рањавањем 11 цивила. Већина од тих повреда завршавана је ампутацијама. Бомбардовано је Дувариште које је удаљено више од 7 км од аеродрома (најближег војног објекта). Прва жртва од последица тог бомбардовања настрадала је 2000. године, када је детонирала заостала неексплодирана касетна бомба БЛУ-97.

Од последица дејства касетних бомби погинуло је 15 грађана Ниша, 11 је рањено (од којих је у шест случајева извршена ампутација доњих или горњих екстремитета).

Нажалост, требало је преко 15 година да се очисти терен од касетних бомби у насељу Дувариште и другим деловима града где су бацане.

У сећање на те трагичне дане Ниша 1999. године у близини Бановине (зграде Универзитета Ниш) подигнут је споменик који говори о том времену, подсећа и опомиње.

Злочини никада не застаревају, памте се и преносе генерацијама које сижу. **Н. Живковић**

Признање Средњој туристичкој школи

ПЛАКЕТА УВПС ЗА САРАДЊУ

На предлог Општинске организације УВПС Нови Београд, а поводом вишегодишње успешне сарадње, Главни одбор удружења војних пензионера Србије, доделио је Плакету УВПС Средњој туристичкој школи из Новог Београда.

У школи, на свечаности, на скупу Наставничког већа и представника ученика школе, 5. маја, уручено је ово високо признање. Плакету УВПС је директору школе Далибору Ненадовићу уручио генерал Симеон Туманов, члан Главног одбора УВПС. У саставу делегације Општинске организације УВПС Нови Београд били су Симеон Туманов претходни председник, др Коста Новаковић председник, Раде Шарчевић потпредседник и Предраг Маринковић, секретар.

На почетку свечаности др Коста Новаковић упознао је учеснике скупа да је Плакета УВПС додељена СТШ за вишегодишњу успешну сарадњу и активно учешће у реализацији седница Скупштине УВПС Нови Београд. Изнео је и жељу да се сарадња настави и у наредном периоду.

Потом се пред скупом обратио генерал Симеон Туманов, члан Главног одбора УВПС, који је у надахнутом обраћању упознао скуп са Удружењем војних пензионера Србије и посебно са Општинском организацијом УВПС Нови Београд, организацијом, саставом, циљевима и активностима. Нагласио је, да је УВПС патриотска организација која негује сећања и традиције из свих ратова, да се брине о интересима војних пензионера и чланова њихових породица, посебно за њихов здравствени и материјални положај. Као дугогодишњи потпредседник и председник Општинске организације УВПС Нови Београд посебно је истакао резултате вишегодишње сарадње са Средњом туристичком школом Нови Београд. Указао је, да је учешће ученика у реализацији дружења и коктела после одржане Изборне Скупштине УВПС Нови Београд врло позитивно и са задовољством примљено од стране учесника и гостију.

Уручење Плакете УВПС директору школе Далибору Ненадовићу, поздрављено је громогласним аплаузом. Директор школе се пригодним речима захвалио УВПС и Општинској организацији УВПС Нови Београд на високом признању и истакао да је сарадња била на обострано задовољство, да наставници и ученици радо прихватају сарадњу јер је усклађена са реализацијом наставног плана и програма школе, те да остварује позитиван утицај на будући позив ученика и да је жеља свих ученика и наставника се сарадња настави и у будућности.

Раде Шарчевић

Отворен конкурс за пријем медицинског и немедицинског особља

ЗА БОЉЕ УСЛОВЕ ЛЕЧЕЊА

Министарство одбране расписало је јавни конкурс за пријем лица из грађанства у радни однос на неодређено време у Војномедицинску академију Управе за војно здравство.

Конкурс је расписан за радна места здравствене струке, као и логистичких и других профила неопходних за функционисање ове установе.

Заинтересовани кандидати могу се пријавити на конкурс до 30. јуна. Право да конкуришу имају пунолетни држављани Републике Србије који су здравствено и психофизички способни за рад у Министарству одбране и Војсци Србије и имају одговарајућу стручну спрему за радно место за које се пријављују. Кандидати који конкуришу на више радних места подносе посебну пријаву за свако место.

Изборни поступак спроводи се само међу кандидатима који испуњавају опште и посебне услове конкурса. У процесу селекције вредноваће се просек оцена са нивоа образовања предвиђеног за радно место, резултати психолошке процене, разговора са кандидатима, као и медицинско-здравствена процена и безбедносна провера.

Пробни рад у трајању од шест месеци обавезан је за кандидате који први пут заснивају радни однос у државном органу.

Министарство одбране отвара врата стручним и одговорним људима који желе да своје знање, искуство и хуманост усмере ка раду у систему војног здравства заснованом на одговорности и преданости. Ово је прилика да постанете део тима који свакодневно доприноси очувању здравља и пружању врхунске медицинске неге свим грађанима.

Пријаве са потребном документацијом подносе се непосредно радним данима од 8 до 14 часова или препорученом поштом на адресу: Управа за војно здравство, Улица Црнотравска број 17, Београд, са назнаком „за јавни конкурс – за радно место под редним бројем.

Додела социјалне и хуманитарне помоћи у априлу 2026. године

ДА НЕВОЉА БУДЕ МАЊЕ

На основу Правилника о социјалној и хуманитарној помоћи Удружења војних пензионера Србије, Изврши одбор је на седници одржаној 7. маја 2026. године, размотрио захтеве достављене у априлу и донео одлуке о додели једнократне социјалне и хуманитарне помоћи:

А) **Материјално стање**

На основу члана 5. а у вези са чланом 4. став 1. тачка 1. Правилника,

ОпОр Панчево ММ: 45.000,00 – по члану 37.995,80 динара;

ОпОр Стара Пазова ШМ: 38.000,00 – по члану 40.925,27 динара;

ОпОр Чачак СЈ: 42.000,00 – по члану 17.586,65 динара;

ОпОр Шабац ЋД: 45.000,00 – по члану 39.747,76 динара;

ОпОр Прокупље МГ: 42.000,00 – по члану 26.018,60 динара;

ОпОр Нови Београд ЛВ: 48.000,00 – по члану 36.538,90 динара;

ОпОр Бела Црква НН: 45.000,00 – по члану 26.795,75 динара;

ОпОр Обреновац ЗЗ: 38.000,00 – по члану 41.239,52 динара;

ОпОр Крагујевац ГВ: 38.000,00 – по члану 44.181,00 динара;

ОпОр Нови Сад СМ: 30.000,00 – по члану 32.596,13 динара;

Б) **Здравствено збрињавање**

ОпОр Ниш ТЗ: 25.000

ОпОр Звездара ЗЗ: 25.000

ОпОр Нови Београд МД: 30.000

ОпОр Нови Београд ПД: 30.000

ОпОр Ниш РС: 30.000

ОпОр Ниш ИМ: 35.000

ОпОр Земун ЂС: 20.000

ОпОр Нови Београд СД: 35.000

ОпОр Звездара БС: 30.000

ОпОр Нови Сад МР: 35.000

ОпОр Лозница РС: 25.000

ОпОр Чукарица ШЖ: 30.000

ОпОр Земун ББ: 20.000

ОпОр Смедерево СМ: 30.000

ОпОр Смедерево ДУ: 35.000

ОпОр Земун ДС: 25.000

ОпОр Смеде. Паланка ГД: 35.000

ОпОр Ниш ЈЗ: 30.000

ОпОр Земун ЈД:: 20.000

ОпОр Чукарица БН: 30.000

ОпОр Крагујевац ЈД: 25.000

Новчана средства су уплаћена на текуће рачуне**.** Захтеви који буду достављени од 1. до 31. маја , биће решавани почетком јуна 2026. године.

Извршни одбор

Са седнице Главног одбора УВПС

ПРИПРЕМА ЗА ИЗБОРНУ СКУПШТИНУ

За будућег председника Удружења предложен генерал-потпуковник Миломир Миладиновић, а за потпредседника досадашњи председник Извршног одбора ГО Зоран Вучковић

Поглед на хорску салу у којој је одржана седница Главног одбора Скупштине УВПС

У Хорској сали Дома ВС 21. маја одржана је 16. седница Главног одбора Скупштине УВПС. После усвајања записника са 15. седнице и извештаја о раду између две седнице осврт на изборе у општинским и градским организацијама Удружења поднео је председник Извршног одбора УВПС Зоран Вучковић. Уследило је усвајање докумената за изборну Скупштину УВПС и предлога за избор кандидата у органима УВПС за председника, потпредседника, чланова Главног и Надзорног одбора УВПС. На дневном реду је још било разматрање Извештаја Надзорног одбора о пословању УВПС у 2025. години, затим извештај о материјално-финансијском пословању Удружења у прошлој години и измене и допуне Правилника о Социјалној и хуманитарној помоћи

Осврт на протекле изборне активности дао је председник Извршног одбора Удружења Зоран Вучковић. Навео је да су изборне активности отпочеле од фебруара до средине марта, када су одржане седнице скупштина у месним организацијама. Наставило се од почетка априла до средине маја, када су избори спроведени у општинским и градским организацијама. Изборне активности су спроведене у 43 градске и општинске организације. Једино седница Скупштине није одржана у Сомбору, што остаје проблем који треба разрешити у наредном периоду. Општи је закључак да су избори организовани у складу са статутарним одредбама и утврђеним процедурама.

Одлуке на изборним скупштинама доношене су јавно и најчешће једногласно. Није било непожељних испада, увреда или непримереног понашања. Било је дискусија са примедбама, али и предлога за решење проблема. Из дискусија су проистицали и задаци као тежиште у раду.

Посете времешним и болесним члановима

Један од најчешћих закључака је рад на увећању броја чланова, што ће бити задатак свих чланова и организација. Стамбена ситуација је прилично тешка, па ће један од тежишних задатака бити управо помоћ члановима у решавању стамбених проблема. Посебна пажња ће се посветити обиласку болесних и времешних војних пензионера. Делегати на седницама скупштина инсистирали су на бржој исплати путних трошкова када осигураници одлазе на прегледе у ВМА и војним болницама у Нишу и Новом Саду. Испољено је и јединство у деловању УВП на свим нивоима организовања.

Наглашена је и потреба да се негују традиције ослободилачких ратова Србије и посете културно-историјским споменицима. Социјална и хуманитарна помоћ члановима једна је од светлих тачака у деловању Удружења. Војни пензионери се наглашено изјашњавају о потреби да се пензијско и инвалидско осигурање врати у Фонд за СОВО:

На скупштинама су изабрани председници потпредседници одбори и дати предлози за персонални састав Главног одбора УВПС. Готово све организације подржале су предлог за избор генерал-потпуковника Миломира Миладиновића за председника УВПС и досадашњег председника Извршног одбора ГО Удружења Зорана Вучковића, за потпредседника УВПС. Локалне самоуправе излазиле су у сусрет, обезбеђујући сале за одржавање седница Скупштина. У неким седиштима градских и општинских организација домови ВС нису дозволили одржавање скупова јер те организације нису то пријавиле за План сарадње система одбране и УВПС.

Члан Главног одбора Симеон Туманов казао је да су избори показали укупно стање и да ће се они одразити на даљи рад Удружења. Одлукама и усвојеним критеријума Главни одбор је доносио храбре одлуке за изборе под новим условима. А то је, пре свега, усвајање новог Статута. Дефинитивно су схваћена сва неразумевања и отпори.

Далекосежне одлуке

,,Били смо управу да променимо Статут. Овај изборни циклус је завршен, али ће статут створити услове за боље организовање на дуги период. Имамо бољу организацију и бољи амбијент за спровођење одлука. Делујемо у складу са захтевима чланова. Нови Статут омогућава бољи начин одлучивања. Главне одлуке су доношене на састанцима месних организација. Очувано је јединство деловања војних пензионера. Постајемо препознатљиви у локалној самоуправи. Ту сарадњу треба садржајно обогаћивати. Избори су показали да фама да немамо кадрове за изборе није тачна. У 12 општинских и градских организација организација изабрани су нови председници. Удружење делује већ 33 године, а наша спремност да се променимо показује да идемо сигурним корацима напред. Удружење треба да очува идентитет и циљеве. Захваљујемо Главном одбору у овом сазиву и председнику УВПС што су постигли овакве резултате. На овај начин данас доносимо јединствене одлуке. На скупштини треба да изаберемо оне кандидате који су добили подршку базе. На седницу Скупштине треба да изађемо са јединственом листом и уверењем да смо изабрали најбоље кандидате“ рекао је Туманов.

Делегат из Врања Зоран Лубура навео је забринутост због тренда сарадње УВПС са системом одбране. Оценио је да то боли војне пензионере. Заложио се за примерено реаговање. Изнео је чињеницу да су до јуче војни пензионери и садашњи кадар у војсци носили исту униформу, јели исти хлеб. Део млађих пензионера и даље подлеже војној обавези.

Микан Васиљевић се заложио за подмлађивање чланства. Заложио се да треба учланити некога ко је тек постао војни пензионер, а да ће онда он довести нове чланове.

Радоје Томашевић је подржао дискусију Зорана Лубуре Заложио се за сериозно дефинисање шта би то требало пренети надлежним органима. Када неку активност организују војни пензионери морају да воде рачуна ко је са њима.

Извештај Надзорног одбора био је повољан, а резултате о пословању УВПС прихватио је АПР.

Измене Правилника о социјалној и хуманитарној помоћи представио је Остоја Поповић, члан Извршног одбора УВПС. Најважнија измена се састоји у томе што ће се убудуће од укупне чланарине уместо 40 одсто издвајати 25 одсто.

З. П.

Рад УВПС у протеклом периоду

Од 26.12.2025.године до 10.05.2026.године тежиште рада органа Удружења било је на: (1) Решавању статусних питања војних пензионера (2) Разрешењу текућих проблема у органима Удружења, (3) Праћењу стања чланства и предузимању мера за учлањење нових чланова и (4) Решавању текућих проблема здравствене заштите и стамбеног обезбеђења.

Удружење војних пензионера Србије, између две седнице Главног одбора, је решавало текућа статусна питања од значаја за чланство Удружења и кориснике војних пензија. Захтеви војних пензионера и општинских-градских организација који су достављени, а у вези су са статусним питањима, материјалним положајем и пружањем помоћи КВП, су правовремено решавани и достављани на реализацију.

У овом периоду, а на основу Статута УВПС и Одлуке о расписивању и спровођењу редовних избора у Удружењу војних пензионера Србије у 2026. години, организовани су и спроведени редовни избори и то у месним организацијама (од 17. фебруара до 16. марта), а у општинским-градским организацијама од 23. марта до 6. маја. Општинске-градске организације су о времену одржавања скупштина обавестиле Извршни одбор. Председник удружења и представници Извршног одбора присуствовали су изборним скупштинама у организацијама, информисали чланство по областима рада Удружења и наредним активностима и задацима. Општинске-градске организације су по одржавању седница скупштина доставиле извештаје о спроведеним изборима са подацима о изабраном председнику, потпредседнику, предлоге за чланове Скупштине Удружења војних пензионера Србије и Главног одбора Скупштине Удружења војних пензионера Србије. Избори нису одржани у Градској организацији УВПС Сомбор.

Смањено чекање код лекара

Надзорни одбор Скупштине УВПС је извршио контролу рада и финансијског пословања УВПС у 2025. години, оцена је позитивна и није било значајнијих примедби.

Од последње седнице Главног одбора, Извршни одбор Главног одбора је наставио активности на пружању доступне и квалитетне здравствене заштите војним осигураницима.

Проблеме које евидентирамо јављали су се и у претходним периодима. Надамо се да ће се недовољна попуњеност здравственим и нездравственим радницима у војномедицинским установама побољшати након расписаног конкурса за пријем. Чекање на оперативне и дијагностичке процедуре је смањено, али је и даље присутно незадовољство дужином чекања

Због недовољног познавања права војних осигураника у неким цивилним здравственим установама, где војни осигураници остварују здравствену заштиту, повремено се јављају проблеми које смо, што самостално што уз помоћ Фонда за СОВО успешно је решавано.

Након доношења Закона о здравственој документацији и евиденцијама у области здравства и подзаконских аката (Одлука о здравственој књижици-електронској картици здравствених осигураника; Одлука о садржини, облику и коришћењу рецепата у ВЗУ и санитетским јединицама и установама Војске Србије), донет је Закон о здравственој заштити и здравственом осигурању војних осигураника, (3.12.2025) и објављен у „Службеном гласнику републике Србије“ (4.12.2025). На тај начин је престао да важи Закон из 1994. год , а и многа подзаконска акта доношених у међувремену, како би се ускладили са новим решењима и потребама војних осигураника.

Стамбено обезбеђење

У извештајном периоду од 2022. до 2026. године битних промена на ранг- листама за КВП који нису коначно решили стамбено питање није било.

Анализе показују да је највећи број станова подељен 2022. године, када је стамбени орган МО извршио поделу 194 стана у гарнизону Ниш на рачун размене касарне *Бубањски хероји* са градском управом, где је КВП припало 48 станова или 25%. У 2023. години стамбени орган МО поделио је 16 неуређених и 15 станова у закуп, док је по програму државне станоградње Влада републике Србије припадницима снага безбедности у коме су били укључени за конкурисање и КВП тзв „брзи прсти” поделила укупно 1.254 стана у гарнизоним Београд, Ниш, Врање, Краљево, Нови Сад и Сремска Митровица. Војним пензионерима припало је око 8 одсто. Тачним подацима не располаже УВПС јер се сва процедура око поделе и откупа станова вршила преко Кабинета Владе републике Србије. У току 2024. године скоро да и није било поделе станова. Подељено је укупно 10 станова и то пет неуређених и пет у закуп. У првој половини 2026. године , стамбени орган МО пријавио је за поделу седам неуређених и пет станова у закуп на неодређено време. Подела станова је извршена 30. априла 2026. године, где је од укупног броја, стан у закуп на неодређено време у гарнизону Београд добило четири АВЛ, док су неуређени станови подељени по следећем: у Београду подељена су три стана (2 КВП и 1 ЦЛ), у Новом Саду 1 КВП, у Зрењанину 2 КВП и у Врању 1 АВЛ.

Тренутно на ранг-листи је 1.750 лица без стана и 1.400 са делимично решеним стамбеним питањем. Највећи број захтева је у Београду, где на коначно решење стамбеног питања чека 1.443 КВП без стана и 234 са делимично решеним стамбеним питањем. Бесповратним кредитом од 30.000 евра у динарској противвредности преко Фонда за СОВО до сада је решено око 2.800 КВП, што је донекле утицало да се број на ранг-листи незнатно смањи. Право на овај начин решавања стамбеног питања имају лица која немају никакав стан и примају УТС. Решавање захтева од момента подношења је око годину дана.

Мањак станова за поделу

У 2023. УВПС је својим захтевом према МО, успео да се бесповратни кредит од 20.000, повећа на 30.000 евра. Имајући у виду да се у међувремену цена квадрата удвостручила, овај износ је минималан са којим се не може решити куповина било ког стамбеног простора, те се у наредном периоду мора захтевати повећање износа, према цени квадрата на тржишту. Удружење је у септембру 2025. упутио акт МО, којима је захтевано да се омогући коначно решење стамбеног питања и оним КВП који нису коначно решили стамбено питање, тако што би према следујућој структури која им припада добили бесповратни кредит у висини од 10.000 до 15.000 евра. У одговору од Сектора за буџет МО стоји да не постоји правни основ за решење тог захтева. Решавање стамбеног питања у наредном периоду највероватније ће се решавати конкурисањем за станове које реализује Влада републике Србије за припаднике снага безбедности, где су укључени и војни пензионери. Након поделе станова у 2023. години по овом основу нема најава нити одлуке Владе када ће се наставити са изградњом станова. Став Удружења је да је подела по принципу ,,брзи прсти”, неприхватљива за војне пензионере, већ да се контигент станова који је намењен МО подели по ранг-листама које су формиране у стамбеном органу.

С Обзиром на то да војни пензионери који нису решили стамбено питање чекају више од 30 година и да су у старосној доби изнад 75 година, изражавају велико незадовољство и разочарење оваквим односом државних органа према њиховим законским правима у решавању стамбеног питања.

На основу Правилника о социјалној и хуманитарној помоћи, Удружење је материјално најугроженијим и тешко болесним члановима додељивало једнократну социјалну и хуманитарну помоћ. Од 1. јануара до 30. априла 2026. године (четири месеца) помоћ је додељена за 122 члана и исплаћени износи од 4.356.000 динара**,** или у просеку око 35.700,00 динара по особи.

У извештајном периоду од 1. јануара до 30. априла 2026. године у Удружење се добровољно учланило, 52 нова војна пензионера, од тога Градска организација УВПС Нови Сад 22, и Градска организација УВПС Ниш 9**,** а остале организације 21**:.** Нови Београд – 2; Панчево – 1; Врање – 3; Смедерево – 1; Прокупље – 3; Крагујевац – 1; Лесковац – 3, Ужице -2, Чачак-2, Ваљево-2, Смедеревска Паланка-1, Параћин -1 нови члан. За новопримљене чланове су урађене чланске карте и достављене општинским-градским организацијама.

Из Удружења је иступило 9 чланова (Ниш – 3, Нови Београд - 2, Вождовац - 2, Краљево – 1 и Палилула – 1)

Одавање поште погинулима

Дуго ишчекивању правде

ЗЛОЧИНИ БЕЗ ЕПИЛОГА

Добровољачка улица и све оно што се догађало почетком маја 1992. године пример је бахатости паравојних муслиманских снага и сумрака међународног права

Високи званичници Републике Српске на комеморативној свечаности одавања почасти жртвама из Добровољачке улице

Полагањем белих ружа, паљењем свећа на месту напада и погибије припадника Југославенске народне армије из састава Команде 2. војне области, мирном шетњом кроз некадашњу сарајевску Добровољачку улицу (данашњу улицу Хамдије Крешевљаковића), поменом жртвама у Цркви Светог Георгија у Миљевићима и полагањем цвећа на Споменик погинулим припадницима 65. заштитног моторизованог пука ЈНА и Војске Републике Српске у Источном Сарајеву и ове је године 3. маја обележена је годишњица ратног злочина, који су починиле формације тзв. Армије БиХ, односно муслиманске паравојне формације 1992. године, првих дана грађанског рата у бившој југославенској републици Босни и Херцеговини.

Комеморативно-меморијални скуп, као и претходних година, организовао је Одбор за неговање традиција ослободилачких ратова Владе Републике Српске, а присуствовали су му припадници ЈНА из нападнуте колоне, чланови породица страдалих, представници институција Републике Српске – Жељка Цвијановић, српски члан Председништва БиХ; министри Владе Републике Српске, заменик министра одбране за управљање ресурсима БиХ Александар Гогановић, а и представници невладиних организација и нестраначких удружења, у чијем су фокусу активности везане за дешавања из Одбрамбено-отаџбинског рата (1992 – 1995), те припадници Трећег пешадијског (Република Српска) пука Оружаних снага БиХ.

Догађања на месту страдања припадника ЈНА у Сарајеву, главном граду БиХ, као и свих претходних година и десетогодишњица, нажалост, протекле уз појачано ангажовање припадника МУП-а Кантона Сарајево.

Овај извештај наликовао би на оне новинских агенција и других медија, али догађања од пре 34 године, као и очекивања жртава да ће у минулом времену виновници – злочинци бити приведени правди и судски санкционисани за недела која су починили, заслужују да се о њима прозбори и која реченица више, а корисницима војних пензија, ветеранима који су и сами били међу учесницима ових драматичних догађаја, али и сви читаоци „Војног ветерана“, подсете на њих. Међу инима је и потписник ових редова, који је о „Случају Добровољачка“ своје сведочење и потоњи однос наше надлежне државне институције, по његовом мишљењу, у првом реду Управе за традицију, стандард и ветеране Сектора за људске ресурсе Министарства одбране Србије, према невиним жртвама изнео у нашем гласилу пре десет година, 2016. године, није за похвалу, нити за истицање! „Заборав“ додатно погађа нас бивше старешине који смо окончали своје професионалне каријере, као припадници Војске Југославије или Војске Србије и Црне Горе, током активне војне службе крајње одговорно и патриотски извршавали поверене војничке задатке, а појединци платили и најскупљу, највишу могућу цену положивши сопствене животе на олтар отаџбине.

Нема нимало интересовања за жртве из сарајевске Добровољачке улице, њихове судбине, помоћ у борби за откривање и процесуирање одговорних за почињена злодела и која, по свим правним нормама и међународним конвенцијама представљају ратни злочин. Нису исказала ни бројна удружења бораца ратова вођених од 1990 –1999. године, а ни „цивилни сектор“ - невладине организације, раније веома гласна у декларативном залагању за откривање и кажњавање свих почињених злочина у ратовима 90-тих. Нико нормалан, па ни ми, немамо ништа против и то не оспоравамо, али нам смета и боли нас што однос према жртвама није истоветан, могло би се окарактерисати и као маћехински. У њиховим ставовима присутним у јавном животу, превладавала су и превладавају мишљења и оцене да је за све или за највише њих крива само српска страна, што, сложити ћете се, није тачно. У грађанским ратовима вођеним на нашим просторима, а утврђено је то и документовано, злочине су починиле све стране, па стога сви почиоци морају сносити и одговарајуће моралне и још више правне консеквенце.

По сопственим сазнањима и искуству, чини се да, тада изнета запажања и ставови, нису до данас, иако је протекло више од тридесет година, доживела значајније промене.

Јосип И. Новак

Паравојне формације починиле су многе злочине

Оклопни транспортер УН у којем су били представници УН и Алија Изетбеговић

Последице напада на припаднике ЈНА

ОДГОВОРНОСТ ЗА ЗЛОДЕЛА

Према подацима Републичког центра за истраживање ратних злочина и тражење несталих лица (Републике Српске) из Бања Луке у догађајима који се колоквијално називају „Случај Добровољачка“, а обухватају: убиство у кафићу „Бистрик“ 20. априла, убиство војника у Великом парку 22. априла, напад на Команду 2. ВО 22. априла, напад на Дом ЈНА 2. маја, напад на Команду ВО 2. маја, масакр припадника Диверзантског одреда 65. змтп на Скендерији 2. маја, напад на маршевску колону Команде 2. ВО 3. маја у Добровољачкој улици, борбе око Радничког универзитета „Рујер Бошковић“ 3. маја, убиства у Централном затвору (5. мај), Војној болници и испред дугих војних објеката у Сарајеву послије 3. маја, убијено је 42 (8 официра, 2 подофицира , 29 војника и 3 грађанска лица на служби у ЈНА), рањено 70 (16 официра, 7 подофицира, 41 војник, 4 грађанска лица на служби у ЈНА и 2 цивила) и заробљено 207 припадника ЈНА (46 официра, 16 подофицира, 118 војника, 2 питомца ШРО, 13 грађанских лица на служби у ЈНА и 3 цивила). У нападу на колону Команде 2. ВО, која се на основу претходно постигнутом споразума мирно повлачила са Бистрика у касарну у Лукавицу погинуло је седморо припадника ЈНА: пуковници др Будимир Радуловић, мр Миро Сокић, Бошко Михајловић и Градимир Петровић, потпуковник Бошко Јованић, ГЛ на служби у ЈНА Нормела Шуко и војник Здравко Томовић, рањено њих 52 и заробљено 186! Наведене бројке наводе се и у судским поступцима који су вођени или се воде за окривљене и оптужене за ратни злочин(е) против припадника ЈНА са почетка маја у Сарајеву.

Први истражни поступак за ратни злочин у Сарајеву 3. маја покренуо је Војни суд у Београду 1993. године, на основу кривичне пријаве Војном тужилаштву потпуковника Николе Остојића (учесник догађаја, заробљен) од 25. маја 1992. године, прозив 19 лица из БиХ. „Предмет“ је, по укидању војног правосуђа, прешао у надлежност Тужилаштва за ратне злочине. Информација о „Случају Добровољачка“ у нашем суду нема, па је дилема да је он окончан или је и даље активан, односно хоће ли бити настављен и каква су предвиђања када би могао бити окончан. Памтимо да су на основу Интерполове потернице и захтева за изручење, својевремено, били ухапшени Јован Дивјак (2011, у Бечу) и Ејуп Ганић (2010, у Лондону), али нису изручени нашем суду.

Упоредо са истрагом у Србији од 2005. године, по налогу Тужилаштва БиХ, води се истрага против Ејупа Ганића, Хасана Ефендића, Јусуфа Пушине, Јована Дивјака, Фикрета Муслимовића, Драгана Викића, Емина Швракића, Заима Бацковића „Загија“, Јовице Берковића, Решада Јусуфовића, Јусуфа Кецмана, Дамира Долана, Ибрахима Хоџића, Исмета Бајрамовића „Ћеле“ и Џевада Топића „Топа“. Ова истрага, упркос бројним доказима – документацији, видео и аудио снимцима, изјавама преживелих, завршила је наредбом међународног тужиоца Џада Романа (Филипини), пред крај свог мандата 17. јануара 2012. године о обустављању истраге „због недостатка доказа да су наведени починили кривично дело“ !? Ова својеврсна судска „фарсе“ настављена је након одлуке Уставног суда БиХ (након упорних, вишегодишњих захтева породица погинулих поручника Обрада Гвозденовића и војника Здравка Томовића), те је Тужилаштво БиХ активирало предмет у априлу 2022. године.

Тужилац Посебног одељења за ратне злочине Тужилаштва – Тужитељства БиХ подигао је 27. априла 2022. године нову оптужницу ,,за ратни злочин против ратних заробљеника и злочин против цивилног становништва“ против: (1) Ејупа Ганића, члана ратног Предсједништва БиХ (крњег, без српских представника), (2) Заима Бацковића „Загија“, заменика команданта РШТО БиХ (издао наредбу за напад на колону 3. маја 1992), (3) Хамида Бахте, команданта Општинског штаба ТО Стари Град, (4) Хасана Ефендића, команданта РШТО БиХ, (5) Фикрета Муслимовића, начелника органа безбедности РШТО БиХ, (6) Јусуфа Пушине, помоћника министра унутрашњих послова БиХ и начелника штаба МУП РБиХ, (7) Бакира Алиспахића, начелника Центра јавне безбједности (ЦСБ) Сарајево, (8) Енеса Бездроба, начелника Полицијске станице Стари Град, (9) Исмета Дахића, команданта полицијских јединица које су браниле Сарајево и (10) Махира Жишка, команданта одреда „Боснае 52“ (паравојне јединице). Прецизније Оптужница их терети „ Да нису спречили убиства и рањавања војника и цивила, да су пропустили да казне извршиоце убиства и рањавања, мучили и нечовечно поступали према заробљеним војницима, да нису спречили ни казнили починиоце, те помагали починиоцима након извршеног злочина.“

Суђење у Суду БиХ је, после два пута одгађаног, почело 27. октобра 2022. године, а међу доказима које је Тужилаштву БиХ доставио МУП Републике Српске, после обимних истражних радњи, је извештај од 45 страница, са 122 прилога, укључујући 117 докумената са око 470 страница, три фоно записа (аудио-касете), два компакт диска са пресретнутим разговорима и два видео-записа.

С обзиром на то да су Тужилаштво и браниоци и њихови адвокатски тимови предложили и саслушање више стотина сведока, тешко је предвидети окончање суђења, али се невине жртве, породице убијених, надају да ће, напокон, правда и заслужене казне стићи злочинце, оне који су то организовали и извели.

У Бањалуци одржана седница Скупштина УВП Републике Српске

ПРИМЕРНА САРАДЊА СА МАТИЦОМ

О дугогодишњој сарадњи са председником Драгањцем, о пруженој стручној помоћи и заједничким сусретима говорио је председник Удружења Раде Вуковић и претходни оснивач и председник Удружења Милорад Кутлешић, који су му одали признање

Делегати Скупштине анализирали су рад у минулих дванаест месеци

У Свечаној сали хотела „Босна“у Бањалуци 26. маја, одржана је седница редовне Скупштине Удружења војних пензионера Републике Српске. Поред присутних око 50 делегата, Скупштини су присуствовали и многи гости, међу којима и председник Удружења војних пензионера Србије Љубомир Драгањац, председник Извршног одбора Зоран Вучковић, затим начелник Одељења за борачка питања Министарства за борачка питања Радивоје Мајсторовић, председник Удружења логораша Републике Српске Анђелко Носовић, заменик председника Удружења старешина Републике Српске Мирко Тривић, председник Скупштине борачке организације града Бања Лука Предраг Кнежевић, пензионисани генерали Војске Републике Српске, Милорад Кутлешић и Момир Зец и други.

После интонирања химни Републике Српске и Републике Србије и одавања почасти преминулим члановима Удружења између две седнице, госте и делегате Скупштине поздравио је председник Удружења Раде Вуковић. После обраћања гостију Скупштина је наставила са радом по утврђеном дневном реду. Извештај о раду организације поднео је председник Удружења Раде Вуковић и том приликом истакао да и даље живимо у турбулентном и несигурном времену. Удружење које је настало из одбрамбено-отаџбинског рата пружа подршку властима у Републици Српској у борби за равноправан статус српског народа у Босни и Херцегоини и мерама о правима бораца који у борби одбранише и створише Републику Српску. То показује присуство и учешће представника Удружења на свим важним дешавањима у Републици Српској. Присусвовали су обележавању Дана Републике Српске 9. јануара, Дана Војске РС, Крсној слави Војске РС, редовној Скупштини Удружења војних пензионера Србије, раду Борачке организације града Бања Луке, Удружењу ратних војних инвалида и полагању венаца палим борцима и другим манифестацијама. Радили су и на регрутовању нових чланова међу цивилним пензионерима и симпатизерима Удружења. Присуствовали су седници Секције Удружења жена и изабрали нову председницу - Нељељку Поповић, супругу преминулог пуковника и академика Гостимира Поповића.

Председник је у извештају истакао да је рад Удружења у овом извештајном периоду био усмерен на решавању здравственог и материјалног положаја корисника војних пензија, пружању помоћи члановима у остваривању права која им припадају, организовању и реализацији усвојеног Плана рада. У овом периоду имали су мање организованих излета. Реализовали су излете у Ниш и Пирот - у мају 2025. године, у Смедереву - у јуну, у Богутовачку бању, Краљево и Крушевац - у септембру 2025. године и на Тару, у мају ове године. Планирани су излете у септембру, када ће посетити Вршац, а у октобру, уз коришћење „ваучера,“ у неком туристичком месту које ће накнадно утврити. Све ово не би се могло организовати и реализовати да поред скромних средстава од чланарине, нема помоћи других органа и организација, попут Одељење за борачко-инвалидску заштиту Министарства за борачка питања РС, Удружења војних пензионера Србије, а посебно захваљују генералу Љубомиру Драгањцу који је испољавао велики интерес за рад и учинио све да опстану као удружење.

Управни одбор је извршни орган Скупштине Удружења који је одржао четири седнице, на којеима су разматрани програмски задаци и актуелна текућа проблематика. На дневном реду биле су информације и са седница Главног одбора УВПС, затим брига о болесним члановима корисника војних пензија, пријему нових чланова, предлозима за доделу признања у УВП РС.

Управни одбор је радио и на решавању проблема из социјалног осигурања војних осигураника, усмеравајући рад ка Фонду за СОВО, тако да су војни пензионери имали редовне припадајуће исплате и правовремене информације о актуелним променама и потребним подацима за лакше сналажење.

Управни одбор је био место за сваку административну и правну помоћ не само члановима, већ и другим војним пензионерима, а многе информације давали су и цивилним пензиоерима који су препознали рад овог Удружења, којих је око 100.

После расправе, извештај о раду и извештај Надзорног одбора једногласно су усвојени. На крају, заслужним појединцима, додељена су признања. О дугогодишњој сарадњи са председником Драгањцем, о пруженој стручној помоћи и заједничким сусретима говорио је председник Удружења Раде Вуковић и претходни оснивач и председник Удружења Милорад Кутлешић, који су му одали признање. Генералу Љубомиру Драгањцу уручен је пригодан поклон украшен „змијањским везом“, који је заштитио УНЕСКО, рад чланице Удружења Вукосаве Грујић и уметничку слику са мотивима Бање Луке са иконом „Светог Ђорђа“.

На крају емотивним говором обратио се Љубомир Драгањац. Захвалио је на поклонима. ,,Увек сам волео да дођем у ово Удружење. Република Српска ми је у срцу”. Потом је изразио искрену захвалност на гостопримству и срдачном пријатељском пријему које се не заборавља. ,,Зато сада, када после 20 година, одлазим са функције председника УВПС желим да истакнем „да ће ми сваки сусрет у Бања Луци и овом Удружењу остати у трајном сећању, а Републику Српску волети и у срцу носити. Носим са собом, из овог Удружења и Бања Луке, најлепше успомене. Зато вама дугујем велику захвалност, уз жеље за добро здравље, слогу и пријатељство”,рекао је Драгањац.

Остоја Поповић

Седница изборне Скупштине Градске организације војних пензионера Новог Сада

У ЦЕНТРУ ПАЖЊЕ СТАМБЕНА СИТУАЦИЈА

Када је реч о стамбеном збрињавању, Милорад Орељ је истакао да је Нови Сад град са најлошије решеним стамбеним питањем у Републици Србији, када су у питању војни пензионери и припадници Војске Србије и Министарства одбране

Делегати и гости у сали новосадског Дома ВС

Седница Скупштине Градске организације војних пензионера Новог Сада одржана је 28. априла у Дому ВС. Скупу присуствовали чланови Скупштине изабрани на месним изборима, уз изузетно висок одзив. Наиме, од 81 позваног члана Скупштине, присуствовало је 68 делегата, а и гости из из Министарства одбране и Војске Србије, сродних удружења са територије Новог Сада и општинских и градских организација УВПС са којима је остварена сарадња.

Након интонирања државне химне, одавања почасти преминулим војним пензионерима и усвајања дневног реда, седница је настављена у складу са протоколом.

Председник Градске организације Милорад Орељ поднео је извештај о раду у претходном периоду, са посебним освртом на решавању питања од интереса за војне пензионере из области пензијско-инвалидског и здравственог осигурања, те стамбеног збрињавања.

Када је реч о стамбеном збрињавању, Милорад Орељ је истакао да је Нови Сад град са најлошије решеним стамбеним питањем у Републици Србији, када су у питању војни пензионери и припадници Војске Србије и Министарства одбране. Том приликом изнео је став: ,,Инсистираћемо да се питање стамбеног збрињавања у сустини врати у Министарство одбране, и да Правилник о стамбеном збрињавању у Војсци Србије и Министарству одбране није мртво слово на папиру. Шта ће нам правилник, шта ће нам ранг-листа када нема станова, када не постоји војностамбени фонд. У буџету Министарства одбране морају се обезбедити средства за изградњу или куповину станова за његове припаднике“.

По питању решавања статуса борца истакао је да актуелно питање за пензионере је остваривање статуса борца, које је значајно из више разлога: остваривање права из закона, право на војну спомен-медаљу, право на борачку легитимацију и борачку споменицу, право на повлашћену вожњу у градском превозу, право на умањење комуналних услуга за 20%, право на умањење рачуна за електричну енергију, односно стицање статуса енергетски угроженог купца, право на бесплатну годишњу паркинг карту за лица која станују у паркинг зонама, могућност добијања сезонске карте за купалиште штранд уз плаћање цене израде карте од 300 динара“.

Председник Надзорног одбора Славко Вулин поднео је извештај Надзорног одбора, у коме је истакао да је материјално-финансијско пословање у потпуности било у складу са Правилником о матерјално-финансијском пословању, као и осталим правним актима која регулишу рад лица која обављају благајничке послове. Није било злоупотреба, а за сваки утрошак новчаних средстава донета је одлука Градског одбора.

У дискусијама по извештајима највише питања је било у вези са стамбеном проблематиком, где је истакнуто да је тешко схватљиво понашање Владе Републике Србије и надлежних министарстава. Наиме, по питању станова за снаге безбедности у Новом Саду, јавни позив је био 6. септембра 2024. године, а након јављања на јавни позив , још није започет поступак продаје станова, који је уобичајено раније трајао 2-3 месеца. Најжалосније је да нико не може дати одговор који је разлог оваквог понашања за нешто што је законом предвиђено. Питање је од јавног значаја и свако лице које се јавило на јавни позив треба да зна одговор за разлоге оваквог понашања одговорних у министарствима Владе Републике Србије. Чланови Удружења захтевају да се руководство Удружења обрати Министарству одбране и Влади Републике Србије и тражи одговор на постављено питање.

Извештаји су једногласно усвојени, а и тежишни задаци које је изнео потпредседник Градске организације.

Након усвајања наведених докумената приступило се централном питању, односно изборима у Градској организацији.

Једногласно је од стране чланова Скупштине градске организације Нови Сад, одлучено да се поверење да досадашњем руководству . Тако је за председника Градског одбора изабран Милорад Орељ, а за потпредседника Милан Бајић. Изабрано је 13 чланова Градског одбора, и у односу на претходни период је број чланова Градског одбора смањен са 15 на 13.

Такође су изабрани чланови Скупштине Удружења војних пензионера Србије у наредном четворогодишњем мандату, као и кандидат за члана Главног одбора.

Избори су прошли у демократској атмосфери уз апсолутну подршку предложеним кандидатима.

У име изабраних захвалио се председник Милорад Орељ, уз обећање за веће ангажовање свих на унапређењу статуса војних пензионера у друштву, решавању питања из области пензијско-инвалидског осигурања, здравственог и стамбеног збрињавања војних пензионера. Позвао је све војне пензионере да своје пензионерске дане учине лепшим и садржајнијим уз укључивање у активности удружења.

Након завршетка Скупштине, у организацији Градског одбора је у башти Дома Војске Србије организован скроман коктел , уз разговор присутних и подсећања на службу у јединицама војске, и дане поноса и славе.

М. Б.

Изборна седница Скупштине УВПС Ужица

СТАМБЕНИ ДУГ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Рокови су прошли, до сада је дато 20 станова шест је изграђено и чека се примопредаја. Остаје дуг од 84 стана одређене квадратуре и структуре. У стамбеној листи Министарства одбране 2025. године било је 65 молби, од тога 48 активних припадника ВС и 17 војних пензионера. Разлог у кашњењу је у томе што локална самоуправа Ужице не испуњава преузету обавезу на основу размене власништва за Клуб ВС и касарну 4. пук.

Седници Скупштине присуствовао је велики број пензионера

Ратко Ђорђевић, Бранко Делић и Миленко Зарић

У просторијама Удружења пензионера Ужица 13. маја одржана је изборна седница Скупштине Градског одбора УВПС тог града. Међу истакнутим званицама на скупу су били председник УВПС Љубомир Драгањац и председник Извршног одбора ГО Зоран Вучковић.

Рад Градског одбора ужичког Удружења у протеклом четворогодишњем периоду, како је речено, одвијао се у складу са плановима рада, Статутом УВПС и ванредним задацима који су повремено били покретани преко појединих градских или општинских организација, али и Главног одбора.Председник УВПС Љубомир Драгањац бираним речима говорио је о ужичким војним пензионерима и председнику Ратку Ђорђевићу, износећи низ позитивних оцена. Зоран Вучковић је обавестио присутне о томе шта предузима УВПС на унапређењу статуса војних пензионера и навео неколико актуелних информација.

Извештај је поднео председник Градског одбора Ратко Ђорђевић.

,,У протекле четири године, наш градски одбор одржао је 32 седнице на којима смо разматрали одређене проблеме и питања од интереса за чланове и кориснике војне пензије. Градски одбор је редовно информисан о седницама Главног одбора и иницијативама и одлукама којим су дефинисани задаци и рокови извршења (реорганизација, измена статута и друго). У наведеном периоду примљено је, обрађено и достављено Извршном одбору више од 190 различитих докумената (предлози, захтеви, извештаји и друго), у чему су се највише ангажовали секретар, благајник, потпредседник и председник Градског одбора. Неопходну подршку и помоћ Градског одбора имали смо и од осталих чланова: генерала Зарића, пуковника Гајића, госпође Каначки и других чланова који нису у саставу овог органа.

Брига о члановима

Због изненадне смрти (2022. године) потпредседника Драгана Тодоровића, вредног и одговорног члана који је обављао две дужности, те обавезе је преузео дугогодишњи члан Миломир Станић, веома стручан, честит и одговоран члан Удружења“, казао је Ђорђевић.

За доделу социјално хуманитарне помоћи примљено је, обрађено и предложено Извршном одбору за решавање 25 чланова и сви су позитивно решени, односно свима је додељена одговарајућа помоћ.

,,Током прошле године успели смо да ажурирамо бројно стање нашег удружења и утврдили смо следеће:

- Крајем 2014. године бројно стање наше организације у чијем саставу поред Ужица су и општине Б. Башта, Чајетина, Н. Варош, Прибој и Пријепоље било је 250 чланова или око 45% у односу на број војних пензионера. На крају 2025. године бројно стање било је 145 чланова или 35% у односу на укупан број војних пензионера.
- У анализираном периоду примили смо 20 нових чланова (а од 2022. до 2026. нових чланова је пет, али нажалост преминула су 32 члана). Проистиче да је од 2014. до 2026. године умрло 122 члана, тројица су су се исписала, а то значи да је бројно стање умањено за 125 лица.
- Може се закључити да је питање бројног стања озбиљан проблем, присутан у дужем временском периоду и да је посебно изражен у градовима и општинама где нема активног састава Војске Србије или је он миноран.

-У разговору са новим кандидатом за председника организације предложио сам да питање бројног стања буде у жижи рада Градског одбора и да се искористи одличан уводник главног и одговорног уредника ,,Војног ветерана“ под насловом „Шта новим члановима нуди УВПС”. Тај текст треба послати свим војним пензионерима који нису чланови Удружења.

Од 2022. до 2026. године Градски одбор је организовао обилазак значајних културно-историјских локација и споменика. Планирано је било осам посета, а реализовано шест. Посетили смо манастир Куманице, манастир Милешеву, Голубачку тврђаву, манастир Тумане, Тополу, Опленац и Младеновац, а и домаћинство нашег колеге Гајића.

Нисмо реализовали посету манастиру Сопоћани и спомен-обележју хероини из Првог светског рата Милунки Савић, затим Смедерево и тврђаву Рам. Те посете ће бити реализоване током ове године,“ нагласио је Ђорђевић.

Теме и дилеме

Теме које су у жижи ужичке организације, како је речено, су пре свега брига о здрављу војних пензионера. Примарна здравствена заштита у Ужицу и другим тамошњих градова остварује се кроз институт „изабраног лекара” у домовима здравља и то у суштини добро функционише. Секундарна здравствена заштита (специјалистички прегледи, лечење и контроле), реализују се у ВМА, понекад и у цивилним здравственим установама, зависно од дијагнозе и хитности лечења.

,,Посебну пажњу око здравственог збрињавања КВП исказује и наше руководство, које скоро сваке године комуницира и непосредно одржава састанке са начелником Управе за војно здравство, начелником ВМА и директором Фонда за СОВО.

На тим састанцима, који су били квали-

тетни и садржајни, указивано је на одређене проблеме и покренута су конкретна питања, дати предлози за још бољи ниво здравственог збрињавања КВП. Добијамо уверавање да ће се подржати изградња Геронтолошког центра у Београду и да коначно треба да се заврши израда и дистрибуција нових здравствених картица.

Друга важна стална тема нашег рада и ангажовања је стамбена проблематика. О ужичком случају све се више зна, али и поред тога озбиљан је застој у изградњи станова за припаднике ВС и КВП. Градски одбор је покренуо низ иницијатива преко Главног одбора слати су дописи Министарству одбране, добијали смо одговоре да се покушава у проналажењу решења и да се не одустаје од изградње станова за ВС, сходно уговору и роковима. (2016.-2024) које локална самоуправа треба да изгради. Ова тема разматрана је на састанку наше делегације коју је предводио генерал Драгањац са министрима одбране.

Истекли рокови

Рокови су прошли, до сада је дато 20 станова шест је изграђено и чека се примопредаја. Остаје дуг од 84 стана одређене квадратуре и структуре. У стамбеној листи Министарства одбране 2025. године било је 65 молби, од тога 48 активних припадника ВС и 17 војних пензионера. Разлог у кашњењу је у томе што локална самоуправа Ужице не испуњава преузету обавезу на бази размене власништва за Клуб ВС и Касарну 4. пук'", подвукао је Ђорђевић.

Стање финансија ужичке организације је стабилно и транспарентно, а средства се троше плански и у складу са одлукама Градског одбора.

Сарадња са сродним удружењима на нивоу града сасвим је солидна, а посебно је квалитетна са Удружењем ветерана ратова деведесетих, Субнором и Клубом три. Сарадња са УВП Чачак и Пожега је редовна и може да послужи као вредан пример.

Информисање чланства врши се правовремено, а један од главних извора јесте гласило УВПС ,,Војни ветеран". У томе посебан допринос даје секретар Милан Кукић. О раду ужичких војних пензионера редовно извештавају локални медији при чему предњаче ,,Ужичке вести"

Током четворогодишњег периода најзаслужнијим члановима додељена су признања, која се традиционално уручују на крају сваке године, када се организује седница редовне годишње Скупштине, уз културно дружење чланова са гостима из града и другим сродним удружењима. Повељу УВПС добило је шест особа, Плакету УИВПС пет војних пензионера, Захвалницу њих 12, Значку удружења двојица, Значку РВ и ПВО двојица, Значку 100 година од победе у Првом светском рату двојица и Значке застава РС - три.

За новог председника ужичких војних пензионера изабран је Бранко Делић. На седници Скупштине изабран је нови Управни одбор и делегати за Скупштину УВПС.

Да би чланови који живе на селу могли да се обавесте о предстојећим активностима и онима које су завршени, одлучено је да се оформи сајт, а вероватно и фејсбук страница.

З. П.

Изборна скупштина организације УВПС у Ћуприји

НА УСЛУЗИ ЧЛАНОВИМА

Просторије Општинског одбора биле су и место за сваку и правну помоћ војним пензионерима, тако да су војни пензионери имали редовне и правовремене информације о актуелним променама и потребним подацима за лакше сналажење

Изборна Скупштина Општинске организације УВПС Ћуприје одржана је 24. априла 2026. године у просторијама Центра Министарства одбране у том граду, где је смештена и делује Оштинска организација УВПС Ћуприја. Скупштини су, поред чланова тог тела, присуствовали и гости из сродних удружења из Ћуприје. После интонирања химне Републике Србије и одавања поште преминулим војним пензионерима, Скупштина је наставила са радом по утврђеном дневном реду. Извештај о раду организације поднео је председник ОпОр УВПС Ћуприја Радомир Вигњевић и том приликом истакао:

Делегати су аплаузима поздравили важне одлуке

Организација и Општински одбор су од прошле седнице Скупштине, ангажовало на решавању, материјалног и здравственог обезбеђења пружању помоћи КВП у остваривању права која им припадају по важећим прописима и планирању, организовању и реализацији задатака из усвојеног плана рада. Разматрани су и други задаци и текућа проблематика од значаја за војне пензионере, попут информација са седница Главног одбора УВПС и обавезама које произилазе, бриге о болесним члановима КВП, пријем нових чланова, предлози за доделу признања у УВПС.

Општински одбор решавао је и проблеме социјалног осигурања војних осигураника усмеравало ка Групи за послове Фонда за СОВО са војним осигураницима Крагујевац. Просторије Општинског одбора биле су и место за сваку и правну помоћ војним пензионерима, тако да су војни пензионери имали редовне и правовремене информације о актуелним променама и потребним подацима за лакше сналажење. Разматране су и одлуке о утрошку новчаних средстава и извештаји интерних материјално- финансијских контрола.

Број чланова Општинске организације УВПС Ћуприја смањио се и у овом периоду и то због природног одлива. Организацију чине све старији чланови, а прилив млађих готово да и не постоји.

Исплата путних трошкова, када војни осигураници по налогу лекара путују у друга места ради дијагностичких процедура и лечења је побољшана тако да војни осигураници не чекају на рефундацију трошкова више од месец дана. По захтеву Фонда за СОВО - Крагујевац, од 1. јануара ове године Општински одбор је престао са слањем налога за путовање.

Социјалну и хуманитарну помоћ у периоду од 1. јануара 2025. године до 31. децембра 2025. године из Општинске организације Ћуприја је добило седам чланова и исплаћено 243.000,00 динара.

Општинска организација Ћуприја је своје финансијске обавезе извршавала у потпуности. Сви рачуни за набавку материјалних средстава су плаћани одмах, у предвиђеном року су сачињавани и прослеђивани финансијски извештаји и није било никаквих примедби по овим питањима.

Значајну улогу у информисању војних пензионера имало је гласило „Војни ветеран" и сајт УВПС. Неке од активности наше општинске организације медијски је пропратио ,,Војни ветеран".

Сарадња са другим организацијама и удружењима оцењује се као корисна, плодна и пожељна.

На крају поднетог извештаја вођена је расправа о битним питањима од значаја за војне пензионера. представник Извршног одбора УВПС говорио је о правима која произилазе и битним основама из новог Закона о војном здравственом и социјалном осигурању војних осигураника, једнократној новчаној помоћи, стамбеној проблематици и правима из пензијског и инвалидског осигурања. Извештаји су једногласно усвојени а потом се прешло на избор органа.

За председника Општинске организације УВПС Ћуприја изабран је Радомир Вигњевић, за потпредседника Ранко Младеновић. Такође су изабрани председник Надзорног одбора и чланови тог тела и Општински одбор од седам чланова. Једногласно су предложени и подржани за председника УВПС Миломир Миладиновић, а за потпредседника Зоран Вучковић. За члана Скупштине УВПС и Главног одбора изабран је Радомир Вигњевић.

Након седнице, организовао је дружење за чланове скупштине у просторијама организације.

Остоја Поповић

У Српској Светој Гори

И ЛЕПОТЕ И СВЕТИЊЕ

Много тога је виђено и доживљено само у једном дану, уз ваљану организацију излета

Заједничка фотографија испред Споменика четири вере

У организацији Градског одбора УВПС Крагујевац, 29. маја реализована је једнодневна посета манастирима у Овчарско-кабларској клисури - Српској Светој Гори. Ретко где је на тако малом простору сагрђено толико манастира, сада их има десет и два света места. У складу са годинама излетника и њиховом физичком кондицијом, одлучено је да се посете три манастира, до којих се иначе најлакше стиже.

Прво одредиште је био гроб легендарног команданта Друге српске армије, учесника свих ослободилачких ратова од 1876. па до 1918. године, војводе Степе Степановића, на градском гробљу у Чачку. По изласку из активне војне службе и пензионисања 1920. године војвода је скромно живео у Чачку, проводећи време са унуцима у башти и шетњи крај Западне Мораве. Већ 1924. године озбиљно се разболео тако да није био у стању да отпутује на Цер и узме учешће у прослави десетогодишњице Церске битке, која га је прославила. У то време наумио је да себи сазида гробницу. Навикнут да као командант посматра околину са највише тачке, изабрао је најистакнутије место на чачанском гробљу, где је и сахрањен 30. априла 1929. године, уз највише војне и државне почасти.

У непосредној близини војводиног гроба посећена је Спомен-костурницу јединствена на свету погинулим ратницима 1912. до 1918. године, или Споменик ратницима четири вере. Спомен костурница је подигнута 1934. године и у њу су положени посмртни остаци 915 војника из 15 данашњих држава, од чега су 652 били ратници из Србије и 262 војника Централних сила. На споменику су уклесани симболи четири верске заједнице, православне, католичке, исламске и јеврејске. Представља јединствен пример поштовања према ратницима свих нација и религија и у рату и у миру. Током Другог светског рата нацисти су уклонили исламски и јеврејски симбол, али су они, после рата, обновљени и враћени на споменик.

Одмах затим, након осам километара излетници су стигли у манастир Ваведење, на десној обали Западне Мораве, испод планине Овчар. По предању на које се позива Вук Караџић, али без историјске потврде, манастир су подигли Свети Сава и његов отац Стефан Немања. По турским подацима манастир се први пут помиње 1528. године. За време велике сеобе Срба манастир је опустео и остао без монаха. Манастир је у више наврата страдао, више пута је опустошен и обнављан. Прва обнова је била 1797. године, док је 1930. године црква поново обновљена и освећена. Живопис манастира готово је уништен зубом времена и под Турцима. Сачуване су само Царске двери и крст са распећем, као и четворојеванђеље из 1552. године. На улазу у храм уклесана су имена 169 ратника страдалих у Балканском и Првом Светском рату.

Уморни излетници су предах и освежење потом потражили у хладовини хотела „Каблар“ у Овчар Бањи.

У непосредној близини Овчар Бање, подно планине Каблар, налази се манастир Благовештење, један од ретких у клисури за који се поуздано зна када је подигнут и ко су били ктитори. Иако извесни архитектонски елементи указују да је Благовештење могло бити сазидано у 12. или 13. веку, манастир је саграђен 1602. године, на већ постојећим темељима, залагањем игумана Никифора и његове сабраће. О подизању храма сведочи и натпис који се налази изнад улаза у цркву. Почасно место у храму заузима икона Пресвете Богородице Одигитрије из 1602. године, која по предању има чудесне и исцелитељске моћи. Унутрашњост храма је кроз векове, па све до данас, остала готово непромењена и у томе се састоји његова највећа културно-историјска вредност. Посебни украси манастира и нераздељиви од Благовештења су два света места: Илиње, које још нема конак за становање монаха и пећина Кађеница у којој су Турци 1915. године угушили збег од око 500-600 људи.

Пут до манастира Никоље изискивао је мало веће физичке напоре, пешачење од око два километра у једном правцу. Већина излетника се одлучила да посети манастир, а неколико излетника се одлучило на лагану шетњу кроз Овчар Бању и пријатну хладовину у башти хотела.

Никоље је један од најстаријих манастира Српске Свете Горе. На самој обали Западне мораве где је смештен, монахиње манастира су организовале веома топао дочек, послужење и одмор након пешачења. По једном предању манастир су подигли светогорци избегли са Атоса, а по другом испосници са Синаја након Маричке битке 1371. године. Најстарији до сада пронађени писани траг потиче из турских пописа из 1489. године.

Саборни храм манастира прославља пренос моштију Светог Николаја Мирликијског. Црква је украшена фрескама велике уметничке вредности из 1637. и 1687. године. Испод овог слоја живописа пронађен је и старији слој, највероватније из 16. века. Иконостас и Царске двери у дуборезу израђене су у периоду од 1826. до 1829. године новцем кнеза Милоша Обреновића. Поред цркве налази се Милошев конак у који је склонио своју породицу након пропасти Првог српског устанка. Одатле је једно време руководио Другим српским устанком, а у манастиру је сахранио и свог петогодишњег сина Петра.

Као и после претходног излета последња станица, пре повратка у Крагујевац, били су Мрчајевци, где су „исцрпљени“ излетници у неколико угоститељских објеката допунили изгубљене калорије.

Микан Васиљевић

Избора Скупштина у УВПС у Шапцу

О СВЕМУ ПО МАЛО

У Дому цивилних пензионера, 12. маја, одржана је седница изборне Скупштине УВПС – Општинске организације Шабац. Скупштини су, поред делегата њих више од 25, присуствовали и гости из сродних удружења Шапца, председник УВПС генерал-поптуковник у пензији Љубомир Дерагањац и представник Извршног одбора УВПС Остоја Поповић. После интонирања химне Републике Србије и одавања поште преминулим војним пензионерима, Скупштина је радила по утврђеном дневном реду. Извештај о раду организације поднео је досадашњи председник ОпОр УВПС Шабац, Ђорђе Момчиловић и том приликом истакао:

,,Организација и општински одбор били су ангажовани на решавању материјалног и здравственог обезбеђења, пружању помоћи КВП у остваривању права која им припадају по важећим прописима, обиласку и бризи о болесним, а и сахранама преминулим члановима Удружења. Разматрани су и други задаци и текућа проблематика од значаја за војне пензионере, информације које су добивали од Главног и Извршног одбора УВПС и обавезама које произилазе, пријему нових чланова и предлозима за доделу признања у УВПС.

Општински одбор је углавном решавао проблеме социјалног осигурања војних осигураника у исплати путних трошкова, када војни осигураници по налогу лекара путују у друга места ради дијагностичких процедура и лечења у Војну болницу Нови Сад и ВМА. Ова наплата је побољшана тако да војни осигураници не чекају на рефундацију трошкова. Разматране су и одлуке о утрошку новчаних средстава и извештаји интерних материјално финансијских контрола. Разматрани су и захтеви о додели социјалне и хуманитарне помоћ. У периоду од 1. јануара 2025. године до 31. децембра 2025. године из Општинске организације Шабац је добило пет чланова и исплаћено 243.000,00 динара.

Општинска организација Шабац је своје финансијске обавезе извршавала у потпуности. Сви рачуни су редовно плаћани, у предвиђеном року су сачињавани и прослеђивани финансијски извештаји и није било никаквих примедби по овим питањима.

Значајну улогу у информисању војних пензионера имало је гласило „Војни ветеран“ и сајт УВПС. Сарадња са другим организацијама, а посебну сарадњу имају са удружењем цивилних пензионера, са којима организују заједничке излете и друге активности.

На крају поднетог извештаја вођена је расправа у којој је учешће узело више војних пензионера, о битним питањима од значаја за војне пензионере информисали су и председник Љубомир Драгањац и члан Извршног одбора Остоја Поповић, а посебно о правима из новог, Закона о војном здравственом и социјалном осигурању војних осигураника, једнократној новчаној помоћи, стамбеној проблематици и правима из пензијског и инвалидског осигурања. Извештаји су једногласно усвојени а потом су изабра и органи организације.

За председника Општинске организације УВПС Шабац изабран је Милан Бркић а за потпредседника Ђорђе Момчиловић. Изабран је и председник Надзорног одбора и чланови надзорног одбора као и општински одбор од осам чланова. Предложен је за Скупштину УВПС Ђорђе Момчиловић као и за члана Главног одбора Скупштине УВПС.

Након седнице, организовао је дружење за чланове скупштине у просторијама Дома пензионера Шабац.

О. П.

Свет у променама

ВРЕМЕ СОГЛАВА

Рат у Украјини и агресија на Иран и Венецуелу допринели су да се код многих људи, па и читавих народа измени поглед на досадашњи свет. Догађају се у дипломатији примитивни односи, обраћање грубим и непримереним речником државника, и држава, што је раније у биполарно време било незамисливо, тј. увредљиво.

У детињству сам чуо од мајке и других старијих жена, кад би укоревале нас децу, због несташлука, неке речи чије значење ми није било познато. Сада знам да је свака изговорена реч у незадовољству са нашим несташлуцима имала своје значење и смисао.

Често се могла чути реч упућена неком од нас „Соглаве један“. А упамтио сам много речи сличног значења.

А Соглав је реч која значи да неко има мали мозак или да је чак без дела мозга. Зашто је ово битно? Па мислим да је сада у свету време Соглава. Време је врло опасно, јер соглави не могу да уоче огромне опасности пре свега по њих саме јер су убеђени да се њима ништа не може догодити па вероватно, зато, тако пуно краду.

Постоји још пуно речи које у ово време добијају на значају. Речима тотов, фукара, накарет могу се назвати неки људи који утичу на стање у свету. Реч и потпис никоме ништа не значе, јер после неколико часова као да се ништа није десило. И све то углавном долази из „демократског“ запада. Зато се тамо намножило много аламуња и калаштура.

А најзначајнија промена десила се на статус тзв. суперсила, на њихову велику жалост. Рекло би се да су преведени у нижи степен војне моћи.

Његово величанство Дрон (Трут) највише је утицао на опрезан приступ агресивном понашању суперсила. Није више могућа агресија чак ни на најмању државу а да агресор прође без губитака и штете. Дрон је довео до својеврсног отрежњења и опрезног планирања агресије на „неподобне“. Могло би се рећи да је време досадашњег ратовања и ратоводства прошлост.

Долази време дистанционог сукоба дроновима, беспилотним летелицама и ракетама што би се могло назвати терористички рат.

За сада није пронађена ефикасна одбрана од дејства дронова нити ће спас бити пронађен у скорије време.

Д. Спасојевић

Употреба позадине у одбрани од агресије НАТО-а на Србију

ПОУЗДАН ОСЛОНАЦ ЈЕДИНИЦАМА У РАТУ

Општи закључак је да позадински органи командовања у овом рату нису робовали правилским одредбама употребе, већ су примерено начину дејства агресора, применили оригиналан концепт логистичке подршке или пројекције и употребе снага и средстава према задатку. Храбрим данонoћним радом сваког појединца у позадини свака врста изненађења је спречена, материјалне резерве су сачуване и потребе јединица задовољене. Задатак позадине је у потпуности реализован. Концепт и доктрина изградње и обуке позадине у ЈНА, настављена и реорганизована у ВЈ, у потпуности је оправдана.

ПИШЕ:
Видоје Пантелић
генерал-пуковник
у пензији

Мере службе у систему логистике, током одбране у 78 дана бесомучне агресије НАТО-а, обезбедиле су сигурну и непрекидну подршку Војсци Југославије. То је имало благотворан утицај на борце и одржавање морала војске на високом нивоу. Очувањем значајних материјалних резерви допринос је држави која се може мерити милијардама динара.

Наменска индустрија је успела да изместањем битних машина и стручног кадра отпочне ратну производњу на ратним локацијама. У извршавању тих задатака нису оптерећивали логистички систем ВЈ. Већ трећег дана по отпочињању агресије почела испорука средстава произведених у рату. На пример 24. априла из производње је примљено 310 метака 100 mm за топ Т-12, 213 метака за топ 130 mm и 43.800 метака 20 mm за ПА топ. Даље, 8. априла војсци је испоручено 1.605 комада пешадијског наоружања (пиштољи, пушкомитраљези и митраљези), 70 тона барута, 10 тона експлозива, 72 метка 122 mm, тренутно-фугасна за хаубицу Д-30 и 476 оловних акумулатора.

Другог маја је забележено као набавка из производње 466 оловних акумулатора, 296.100 метака 7,9 mm, 390 комада метка 82 mm за бестрзајни топ, 232.570 комада метка 7,62 mm, 216 метака тренутно-фугасних за топ 130 mm, 300 метака кумулативних 100 mm за тенк Т-55, 462 метка панцирна за тенк Т-55, 2.000 комада разних резервних делова, 33,6 тона артикала хране, 31.600 комада разних одевних предмета, 2.500 пари ципела са повишеном саром и 3.000 гумених чизама.

Очување борбене готовости

Натпросечни и надљудски напори органа и јединица логистике ВЈ су упркос силини и масовности извршених бомбардовања правовременим и ефикасним мерама спречили и осујетили планове НАТО-а да у два до три дана снаге ВЈ остави без резерви и да их примора на предају. И у тако неповољним условима, логистичари су за нека средства обезбедили много веће залихе од прорачунских. И поред вођења борби за ова три месеца могућност логистичке подршке ВЈ остала је неокрњена, напротив, ојачана је и повећана. Тиме је командовању обезбеђена могућност очувања пуне борбене готовости војске, пре свега снага копнене војске, у случају да НАТО предузме и копнену агресију на СРЈ, као трећу и последњу фазу агресије.

По завршеном рату све расељене ратне материјалне резерве су враћене у стабилне објекте, где су поново сортиране и професионално припремљене, како се то у војсци ради, за нека друга слична времена. За све јединице повучене из рејона употребе, а посебно за јединице Приштинског корпуса, које нису више имале касарне, обезбеђен је смештај у чврстим објектима.

Позадина је пре свега почивало на искуству претходних генерација, затим на правој процени, у усмеравању командних структура логистике на свим нивоима, до крајњих извршилаца. Највећи и најопаснији терет су поднели ти крајњи извршиоци, где је највећим делом био мобилисан резервни састав.

Позадинске структуре нису имале директних жртава услед дејства снага НАТО-а. Командно позадинско место је било на локацији која је у миру уређена за те потребе, у подземним објектима. Бомбардовано је два пута, 31. маја 1999. године, у 04.00 ујутро и у 09.45 истог јутра. Осим разарања надземних објеката других штета није било, па је рад на тој локацији настављен до краја рата.

Подршка енергији рата

НАТО се ставио у службу терористичко-сепаратистичке организације, тај савез је био на страни јастребова националиста из редова албанске мањине на Косову и Метохији, у циљу формирања њихове независне државе на простору једне суверене европске државе. И одмах тамо оформише прву базу НАТО-а на Балкану.

Логистика је обезбеђивала материјалну, здравствену и инфраструктурну подршку војсци.

НАТО је обезбедио тоталну кружну логистичку подршку својим снагама. Располагао је неограниченим и обновљивим материјалним ресурсима.

Логистичка база ВЈ била је скромна у односу на НАТО. Обухватала је целокупну територију СРЈ, а у оквиру ње снаге и средства ВЈ, привредне ресурсе и капацитете територије и савезне државе.

Са аспекта очекиваног ангажовања ВЈ у овом рату, тежиште је било у подршци материјалним ресурсима за обезбеђење енергије рата, од којих директно зависи покретљивост и ударна моћ војске. Обезбеђење овим средствима зависило је од затечених залиха на употреби и у ратној резерви, могућностима ратне производње у земљи и од набавке из увоза у даљем току рата. Због санкција и неповољне економске ситуације у земљи, наше резерве на почетку агресије биле су ограничене, а

У рату су коришћени сви значајни људски и материјални капацитети

Одржавање ратне технике обезбедило је веће могућности наше војске

Наменска индустрија је напустила мирнодопске локације

за неке виталне борбене системе критичне. Експлоатациони ресурси техничких система су били истрошени и необновљени. Могућности обнављања ресурса средстава енергије рата биле су ограничене, симболичке.

Разрушене и онеспособљене су рафинерије горива и велика складишта нафте и нафтних деривата. Путна инфраструктура је систематски разарана, порушени су мостови и пресечене путне и железничке комуникације, а посебно према Косову и Метохији, Црној Гори и Војводини. Прекинута је међународна пловидба Дунавом. Поморске луке су блокиране, а ваздушни транспорт обустављен.

Правовремено расељавање и дисперзија

Настојања да се у току рата обезбеди увоз критичне муниције и ракета, нису уродила плодом. Једина алтернатива је био ослонац на затечене резерве, које је требало очувати и рационално користити.

Основни циљ позадине је био одсудно сачувати затечене резерве по сваку цену, све до издавања на утрошак. Очување је постигнуто правовременим расељавањем и дисперзијом. Наређење начелника Генералштаба ВЈ за расељавање издато је четири дана пре отпочињања агресије. Са проглашавањем непосредне ратне опасности свим саставима ВЈ је наређено да напусте стационарне објекте. Расељаване су и машине и опрема из ремонтних и производних погона и организована ратна производња у наменској индустрији.

Расељавањем и дисперзијом резерве су измештена на много сепаратних локација, превасходно у сигурне објекте. Уместо збирног циља, створили је мноштво појединачних и нерентабилних циљева за ваздухопловство НАТО-а. Формирани су нови формацијски састави, такозвана пољска складишта, покретна и пловна складишта, као нови организациони облик, којих до тада није било ни у теорији за вођење рата.

У операцији расељавања измештено је на десетине хиљада тона муниције, горива, хране, санитетских средстава и остале разноврсне војне опреме. Расељена средства су одмах маскирана и обезбеђена од угрожавања са земље и из ваздуха.

Расељавање је било динамичан, данонoћан и непрекидан процес у условима сталне ваздушне опасности, што говори о ентузијазму, моралности и пожртвовању свих реализатора расељавања. Организација је била одлична, тако да се није догодио ни један несрећни случај. Колики је надљудски и тежак посао био у условима непосредне животне угрожености сваког извршиоца тешко је описати и измерити.

Реална логистичка подршка је била непрекидна, уз специфичност на простору косову и Метохији, где су поред интензивног дејства непријатељске авијације дејствовале и копнене снаге такозване ОВК. Уз збрињавање и лечење рањених повређених бораца ВЈ, несметано су збрињавани сви војни осигураници.

Спречени акциденти

Успешно су произведене и достављене јединицама стотине лажних мета за обмањивање агресора.

Спречени су акциденти који би задесили државу, а посебно градове и насеља у близини складишта, а тиме и непредвидиви цивилни људски и материјални губици и еколошка девастација.

У операцији расељавања измештено је око 50.000 тона муниције и минско-експлозивних средстава КоВ, око 80.000 метара кубних разних врста горива и погонских средстава, 1.100 тона разне интендантске опреме, 5.000 тона пшенице, 3.000 тона брашна и око 20.000 тона резервних делова, наоружања и војне опреме, санитетских, ветеринарских и других средстава за потребе војске. Овде нису обухваћене резерве авио-убојних средстава РВ и противподморских средстава РМ, као ни трупне резерве немобилисаних јединица за које је вршена дисперзија. Расељена средства су по мери расељавања маскирана и обезбеђена од угрожавања са земље и из ваздуха.

Позадинци су делили судбину са саборцима са прве линије фронта. Ефекти дејстава агресора по складиштима су били занемарљиви, а наши губици МТС око два до три одсто.

За 78 дана агресије до крајњих корисника достављено је и за конзумацију обрађено око 43.000 тона хране, затим више од 15.000 кубних метара погонских средстава и 2.200 тона муниције. Збринуто је и лечено 1.256 рањеника, а и 137 повређених бораца ВЈ, уз несметано збрињавање око 200.000 војних осигураника. Санитетски органи су ангажовани на контроли радиоактивности или друге загађености у рејонима дејстава НАТО-а.

По завршеној агресији све расељене материјалне резерве су враћене у стабилне објекте, где су поново сортиране и професионално припремљене, како се то у војсци ради, за нека друга слична времена.

Утицај на морал

Рад позадине је благотворно утицао на све борце и одржавање морала војске на високом нивоу све време одбране од агресије.

Општи закључак је да позадински органи командовања у овом рату нису робовали правилским одредбама употребе, већ су примерено начину дејства агресора, применили оригиналан концепт логистичке подршке или пројекције и употребе снага и средстава према задатку. Храбрим данонoћним радом сваког појединца у позадини свака врста изненађења је спречена, материјалне резерве су сачуване и потребе јединица задовољене. Задатак позадине је у потпуности реализован. Концепт и доктрина изградње и обуке позадине у ЈНА, настављена и реорганизована у ВЈ, у потпуности је оправдана.

Операција расељавања имала је стратегијски значај од непроцењивог значаја за одбрану земље, што мора наћи место у будућој доктрини употребе Војске Србије, односно расељавање и дисперзија морају постати стратегијска радња у почетном периоду рата.

(Крај)

Владимир Лазаревић, генерал-пуковник у пензији

ОДБРАНИЛИ СМО ОТАЏБИНУ И ЗАДИВИЛИ СВЕТ

Подсетио бих да је главнокомандујући НАТО авијације, генерал Шорт 24. марта 2000. године, на прву годишњицу агресије на СРЈ и Србију и на 50. годишњицу алијансе у Варшави, признао ратни злочин против наше земље, али и хероизам наше војске на Косову и Метохији рекавши, цитирам: „Српској војци на Косову нисмо могли да учинимо ништа. Зато смо гађали цивилне циљеве."

Српски народ се 1999. године, по четврти пут у 20. веку, нашао пред великим искушењем за свој опстанак и буквално сам против свих. Када обележавамо 27 година од дана када је такозвани 'демократски Запад' са својом НАТО алијансом извршио злочиначку агресију против наше земље, злочин без преседана у историји ратовања, могу да кажем да је до сада много тога речено о том монструозном чину, али не и све." Овим речима је разговор за наш лист почео прослављени и легендарни командант Приштинског корпуса и Треће (Нишке) армије, херој и јунак са својим старешинама, војском и полицијом бранилац отаџбине генерал Владимир Лазаревић:

„Одавно више нема никаквих тајни. Циљеви агресора су заиста били монструозни – да се применом Хитлерове доктрине 'Блицкриг' у првих 96 сати уништи главнина Војске Југославије, да се убије преко 20.000 припадника Приштинског корпуса, парализује привредни и политички живот у нашој земљи, да се држава примора на капитулацију и окупира, да се покори и понизи српски народ. Стратези планиране муњевите операције 'Алигатор' генерали Весли Кларк, Клаус Науман, Андерсон и Шварцкопф заједно су са Виљемом Вокером креирали најзлочиначкији план који је подразумевао, цитирам 'Вратити Србију у камено доба', 'Приморати Србију да клечи и моли', 'Поравнати Србију да буде равна као сто', 'Разорити, уништити деградирати', 'Да остане само камен на камену'..."

НАТО није успео у својој намери?

Нажалост и на несрећу српског народа, многи борбени планови злочинца и болесних умова остварени су, али и данас се остварују: НАТО и после 27 година убија по Србији. Данас је наша земља прва у Европи по болестима карцинома. Светска здравствена организација и Уједињене нације су давно већ рекли „да су НАТО злочини почињени над Србима превазишли све дотадашње трагедије", али и „да се у Србији догодила много већа трагедије него августа 1945. и после атомске бомбе бачене на Хирошиму". Зато се говори „да је Косово српска Хирошима", или „да је Алексинац српска Хирошима"... Последице авијације НАТО-а виде се и данас, виделе су се претходних две и по деценије, тек ће се видети...

Нешто сте се замислили, застали сте у причи...?

Познати стручњак-онколог проф. др Милорад Ђорђевић после агресије је рекао „да ће бити запањујуће у периоду после 2020. године, када ће сваке године од карцинома оболевати више од 70.000 грађана наше земље и да ће више од половине овог броја упркос лечењу умирати". Слободан сам да кажем да се у Србији те црне прогнозе остварују, догађа се велика катастрофа. Ми смо се часно борили да одбранимо отаџбину, свету Српску земљу, док је над нама спроведен геноцид, незапамћен злочин, највећи после Другог светског рата. Поновио бих речи нашег благопочившег патријарха Павла: „Све пролази, само душа, образ и добра дела остају заувек." То исто је цео слободољубив свет рекао за нас, за Србе и Србију. Да ли то за себе могу да кажу нељуди, злочинци и убице и, свакако њихови безумни команданти? Не, сигурно не.

Шта је то што држите у рукама? Чини се да је на том папиру нешто специјално?

Једном сам вам обећао да ћу вам донети белешке мог саборца потпуковника Јефте, који је у својеврстан дневник преточио запис о историјском поподневу 9. априла 1999. и неколико сати можда и највећег подвига који смо извели спречивши

ВИШЕ НЕМА ДИЛЕМА – ПРЕЖИВЕЛИ СМО ПРАВИ НУКЛЕАРНИ РАТ

НАТО је, истиче генерал Лазаревић, превазишао све своје злочине: водио је против нас пропагандно-психолошки, електронски, економски, специјални информациони рат и неокортички рат – против психе наших војника и народа. Вођен је нуклеарни и хемијски рат ниског интензитета, или како је својевремено казао бивши председник Југославије Добрица Ћосић, „Био је то мали трећи светски рат".

Доказ за то је шести дан агресије, 30. март 1999. године када је НАТО у рејону Призрена отпочео нуклеарни напад на Србију и СРЈ, бацањем радиоактивних пројектила. Бројни светски аналитичари и ми смо утврдили да је за 78 дана бомбардовања и ратовања НАТО употребио убојна борбена средства еквивалента осам до десет (8 до 10) бомби бачених на Хирошиму.

КРИС СТОН, ЧОВЕК НА СЛОБОДИ

Крајем априла 1999. године обелодањено је писмо америчког подофицира Криса Стона, које је објавио пошто је после неколико дана од тренутка када је заробљен на југу Србије, ослобођен. Упутио је поруку Команди српске војске: „Хвала свим српским старешинама. Хвала за Вашу љубазност и поштовање мог чина и статуса. Имам после свега много симпатија за све вас, за српски народ, за српске официре и команданте. Хвала вам. Наставићу да се молим Богу за прекид рата и мир. Бог вам помогао. Искрено – Крис Стон, човек на слободи."

херојском и задивљујућом борбом, вештином и тактиком копнену инвазију здружених НАТО снага, ОВК и армије Албаније на нашу територију. Погледајте, прочитајте...

(Читамо): „Поново смо успоставили везу

Команде корпуса и прве борбене линије. Генерали Павковић и Лазаревић после саслушаног рапорта са бојишта очински питају: „Јесте ли живи, да ли вам нешто треба, шаљемо одмах појачања и авионе. Издржите, не дајте се, ви браните част отаџбине... Полазимо према вама, долазимо брзо…"

Сузе ми лију низ лице од радости, знам да веза није покидана, да нисмо остављени. Свом силином настављамо битку... Наређујем Ромићу да распали из свих хаубица, водник Васојевић са својих 12 граничара држи „Маја Главу" и без одобрења креће уз громогласно „УУУУРАААА на 300 црнокошуљаша и зауставља их. Већину су положили на пропланку дуж границе, остали су побегли у Албанију главом без обзира... На десном крилу десетар не пушта караулу Кошаре. Не одступа са ње иако је сам?! Терористичке хорде у чуду док извлаче своје рањене и погинуле, док беже. Стигоше наши МИГ-ови, наше 'двадесетјединице', испрепадаше нас више него комплетна авијација НАТО-а дотле. У бришућем лету, на само педесетак метара изнад наших глава, подигоше нам морал... Горе небо и земља, одјекује дуж целог фронта. Свака част пилоти и команданти, свака част генерали наши, одржали сте реч...

И ми смо – нисмо попустили, нисмо се предали. И нећемо, тако ће бити до краја рата. Ово је ЕПОПЕЈА, зар не" – завршио је свој дневник потпуковник Јефта за тај херојски дан, за 9. април када је српска војска одбранила своју отаџбину од копнене инвазије, када је задивила свет.

Господине генерале, мислите ли да су челници НАТО-а нешто научили из тог рата?

Била ми је и вечно ће остати велика част и привилегија што сам могао и, што сада говорим о јунацима другог Косовског боја, о херојима наше војске и полиције, о Трећој (Нишкој) армији, о својим саборцима из легендарног Приштинског корпуса са Кошара, Јуника, Паштрика или караула, који су животом бранили отаџбину од терористичке оружане побуне и агресије НАТО-а. Једно знам – НАТО ће се и даље бавити, као што је то чинио свих претходних 27 година, тражењем одговора на бројна питања из „Модерног рата" који је водио против СРЈ и Србије. Очекујем и да у скорије време и сазна те одговоре, али сам сигуран да их никада неће разумети. Ваш колега из „Политикине" новинске куће, сведок и саборац Никола Мариновић на својој мајици је написао 2000. године, после агресије: „На бајонету су чувани Југославија и Србија... Наше су се прси сударале са ранама на прсима туђинаца, ватре су нам се преплитале, куршуми сударали... Ватре непријатеља беху у бомбама, минама и ракетама. А наша беше у нашим срцима." И подсетио бих да је главнокомандујући НАТО авијације, генерал Шорт 24. марта 2000. године, на прву годишњицу агресије на СРЈ и Србију и на 50. годишњицу алијансе у Варшави, признао ратни злочин против наше земље, али и хероизам наше војске на Косову и Метохији рекавши, цитирам: „Српској војци на Косову нисмо могли да учинимо ништа. Зато смо гађали цивилне циљеве."

Тома Тодоровић
Извор: *Политика*

Цивилна заштита у Републици Србији

ПОТРЕБНА ВЕЋА БРИГА

Прва мера је увођење обавезне обуке у школама и локалним заједницама, увођење националног дана вежби и тестирање система узбуњивања и јавне кампање о личној и породичној припремљености.

Систем цивилне заштите у Републици Србији формално је уређена савременим законодавством и институционално је постављен кроз Министарство унутрашњих послова и његов Сектор за ванредне ситуације. Међутим, конкретни показатељи са терена указују да организациона структура не прати у довољној мери реалну спремност становништва и локалних заједница.

Темељ система чини Закон о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама, који уводи концепт процене ризика, планова заштите и спасавања, обавезне координације између републичког и локалног нивоа и укључивање грађана у систем цивилне заштите.

Оперативно језгро система чине ватрогасно-спасилачке јединице, јединице цивилне заштите опште и специјализоване намене, локални штабови за ванредне ситуације, као и подршка структура попут Војске Србије и Црвени крст Србије. На папиру систем је у функцији, у пракси спремност грађана и локалних структура показује озбиљне слабости.

У урбаним срединама, укључујући градове, становништво не зна локацију најближег склоништа нити оно уопште постоји. Грађани немају породичне планове поступања у случају поплаве, земљотреса или хемијског акцидента. Такође нису регулисане и реализоване залихе воде, батеријских лампи и комплета прве помоћи које грађани треба да поседују. У неким анкетама утврђено је да велики број грађана не зна значење сигнала система за јавно узбуњивање.

За разлику од појединих европских земаља, где се периодично организују националне симулације евакуације или тестирање система узбуњивања, у Србији овакве вежбе готово да не постоје. Школе и јавне установе немају редовне и практичне обуке за поступање у кризним ситуацијама. Пракса показује да се грађани са процедурама упознају тек када се ванредне ситуације већ догоде. Током катастрофалне поплаве 2014. године у Обреновцу показало се кашњење у едукацији становништва, недовољна координација између локалних и републичких структура, недостатак чамаца, заштитне опреме и логистике у првим сатима кризе.

У бројним општинама јединице цивилне заштите постоје формално, али немају редовне обуке, немају адекватну опрему, чланови нису упознати са својим задацима и мобилизациони планови нису ажурни. Практично у кризним ситуацијама највећи терет и даље носе професионалне ватрогасно-спасилачке јединице, док је грађанска компонента система готово неактивна.

Култура безбедности подразумева навику превентивног размишљања и припремања за реаговање у кризним ситуацијама. У Србији је доминантан реактиван модел, реагује се тек када се опасност манифестује. Анализа указује три кључна узрока: финансијска ограничења локалних самоуправа, изостанак сталне обуке грађанства и недостатак информисања грађана о потенцијалним ризицима и опасностима.

Да би систем цивилне заштите прерастао из формалне у оперативно ефикасну структуру мора се много тога плански и организовано учинити. Прва мера је увођење обавезне обуке у школама и локалним заједницама, увођење националног дана вежби и тестирање система узбуњивања и јавне кампање о личној и породичној припремљености.

Цивилна заштита у Републици Србији није институционално непостојећа, али је у пракси недовољно организована и спрема за своју улогу и намену у кризним ситуацијама. У условима геополитичке нестабилност и повећаних ризика од настанка ванредних ситуација, питање цивилне заштите није техничко питање већ стратешко и национално. Без системског улагања у знање, обуку и организацију становништва, сваки закон остаје недовољно искоришћен инструмент безбедности. Цивилна заштита у Републици Србији не сме да буде само систем на папиру већ стуб безбедности у пракси.

Драган Паскаш,
генерал -мајор у пензији

Француски обавештајац Пјер Анри Бинел - Једини сте за време ратова држали реч

ДОСТАВИО НАМ ТАЈНЕ ПЛАНОВЕ НАТО И ЗАВРШИО У ЗАТВОРУ

Како време пролази, успомене су све јаче, истиче, у разговору за ,,Новости", присећајући се периода бомбардовања из 1999. године, мајор у пензији, бивши обавештајац Пјер Анри Бинел који је био осуђен на затворску казну због тога што је нашим властима доставио тајне планове НАТО.

Добијам увек, у ово време, у пролеће, поруке пријатеља. И онда сећања почну да навиру. Све је то одавно постало део мене. И данас гледам шта се догађа у свету. Американци настављају да наносе огромну штету. Примећујем једну ствар, а то је да Французима почиње да буде доста НАТО – каже Бинел.

• На Балкан сте отишли као специјалиста за исламски тероризам, а вратили сте се као српски пријатељ?

- Моја основна специјалност била је праћење исламског тероризма. На то се касније, својом интеревенцијом, надовезао НАТО, добрим делом под утицајем САД. Већ тада, међу америчким војницима, било је много оних који се нису слагали са политиком владе у Вашингтону. Јер, они су били на терену. Био је то грађански рат. То нису класични ратови. Али, у сваком рату, прва жртва је истина. Увек неко лаже. Страни војници су стигли у Босну и Херцеговину са унапред створеним идејама, а затим су открили да су, у оквиру примене споразума, једини који су били искрени, и који су тачно спроводили договор, били Срби. Веома су се изненадили када су видели да се Срби тачно држе речи коју су дали на састанцима у Сарајеву.

• То важи и за друге конфликте на Балкану?

– Срби су увек примењивали споразуме који су били постигнути. Држали су реч. Имали смо табеле које смо називали „матрикс". На њима су биле три боје: зелена, жута и црвена. На пример, говорило се да одређена врста војне опреме мора бити смештена у складишта сваке зараћене стране одређеног дана у одређено време. Са Србима је то увек било одрађено. Дакле, на матрицама су Срби увек били у зеленом. Муслимани су били наранџасти, зелени, понекад црвени, чешће црвени него зелени. Хрвати су врло често били црвени. А када би се, случајно, ретко када, Срби нашли у наранџастом, за то су постојали разлози. Сећам се вечерњих састанака НАТО под командом британског генерала. Једном су Срби били означени наранџасто. Амерички официр је одмах упро прст и тврдио да не поштују споразум. Тада је британски официр рекао свима да се смире. ,,Знате ли зашто Срби нису могли да испуне обавезу до краја? Контактирали су нас и рекли да имају квар на камиону и да неће стићи на време у складиште."

БЛИСКИ ИСТОК ОСВЕЖИО ПАМЋЕЊЕ

• Сећају ли се данас на Западу да су водили рат против Србије без одобрења СБ УН?

- Француско јавно мњење то је углавном заборавило. Али, данашње операције враћају их у сећање. Рат на Блиском истоку освежава памћење. Када се људи згражавају над начином на који су Израелци поступали у Појасу Газе или како сада поступају у Либану, или када Американци бомбардују Иран, говорим им да је, када се интервенисало у Ираку или у Србији, амерички систем увек био исти. Гађају се цивили како би се подстакли да устану против своје власти. Али, ствари се тако не могу променити.

ПЕНЗИОНЕРСКИ ДАНИ

Пјер Анри Бинел сада живи мирне пензионерске дане.

- Није превише топло, али је лепо. Веш се суши на жици, има сунца. Има и облака, али као да су летњи, тако да је све савршено. Управо сам у процесу разврставања фотографија из времена операције у Босни и Херцеговини. Па се, тако, изблиза присећам тог времена.

• Били сте чак и у затвору због тога што сте помогли Србима. Како вас је то, уз такве последице по вас, још више зближило са нашим народом?

- Традиционално, у мојој породици смо увек осећали симпатије према Србима. Али, био је то мирнодопски период. Пре него што је све почело, гајили смо симпатије према Југославији. Срби су за мене сада као фамилија. Своје пензионерске дане проводим у Француској са породицом, али када бих сам бирао, дошао бих у Београд. Да живим у њему, или бар да проведем добар део године.

• Због чега?

– Зато што ми је тамо добро. Када сам био на промоцији своје књиге о злочинима НАТО, обишао сам Србију, посетио прелепе манастире. Југ Србије ме подсећа на моје Пиренеје.

• Шта вас највише привлачи?

–Људи су љубазни. Постоји одређена атмосфера. Осећа се да има проблема, као и свугде, али увек постоји тренутак за славље. И то за, рекао бих, ,,људско славље". Није то прослава са великим ватрометом и спектаклом као на филму. Људи певају, причају вицеве. И то је тако хумано и пријемчиво.

• Има чак и западних војника који су после боравка у нашим крајевима прелазили у православље…

- Амерички војници, као и људи из западне Европе, углавном су протестанти или католици. Али, живе у друштвима која су све више атеистичка и без моралних вредности. Када се приближите православцима, то је нешто друго. Православна вера нам је веома блиска. Католици и православци се разликују само по организацији цркве. У сваком случају, сви смо хришћани и сви имамо исту референцу на Исуса Христа и његову мајку. Оно што је важно, јесте да код вас постоје моралне вредности.

• Ово пролеће карактеристично је и по томе што бомбе падају на једну другу земљу, Иран...

- Америци је потребна нафта. Али, Трамп је потпуно неупућен у међународне односе. Није разумео једну ствар, а то је да постоји много људи који не желе да буду Американци. Оно што се сада дешава долази одатле што је мислио да ће бомбардовањем цивилног становништва, као што то Американци обично раде, окренути народ против власти. У рату се то не дешава тако. Шта су урадили Срби у Београду када су Американци почели да бомбардују? Формирали су живе ланце на мостовима.

• Како ћемо се из свега овога извући?

- Изаћи ћемо. Објаснићу вам и како. Американци нису способни да заузму Иран. Нису способни да деблокирају Ормуски мореуз. Зато ће урадити као у Кореји, Вијетнаму, Авганистану – повући ће се. Изгубиће, али ће рећи да су победили. Овако не може да се настави. Али, сви ми ћемо то скупо платити, јер ће гориво и све остало поскупети.

• Али, ипак ћемо пронаћи мир?

- Ситуација ће се нормализовати. Постоје техничка решења да се више не зависи од Ормуског мореуза. Али, за то ће бити потребно три до четири године. Ако дипломатија поново преузме главну реч, како би требало, Американци ће отићи, тим пре што је земљама Залива доста да трпе ударе ракета и дронова на својој територији због америчких база, јер то изазива разарања у њиховим земљама.

Горан Чворовић
- стални дописник из Париза
Извор: *Новости*

Лечење војних осигураника између права и стварности

ДУГЕ ЛИСТЕ ЧЕКАЊА

Иако војно здравство у Србији представља један од стубова здравствене заштите, пред њим су значајни изазови и проблеми. Њихово решавање захтева стална улагања, модернизацију процеса и јачање кадровских капацитета, како би војни осигураници могли да остварују своја законом загарантована права на брзо и ефикасно лечење и без непотребних препрека.

Савремени начин лечења подразумева модерне дијагностичке процедуре

Војни осигураници у Србији имају право на здравствену заштиту кроз систем војног здравства, али у пракси се често суочавају са проблемима који отежавају остваривање тог права. Дуге листе чекања, недостатак медицинског кадра и сложене административне процедуре само су неки од изазова са којима се сусрећу активна и пензионисана војна лица, као и чланови њихових породица.

Војно здравство у Србији ослања се пре свега на систем војних здравствених установа, међу којима централно место заузима Војномедецинска академија. Овај систем деценијама представља ослонац здравствене заштите војних осигураника, али повећан број корисника и ограничени капацитети довели су до проблема који постају све видљивији.

Један од најчешће помињаних проблема јесу дуге листе чекања за специјалистичке прегледе и дијагностичке процедуре. Пацијенти неколико месеци чекају на одређене прегледе, што може утицати на благовремено успостављање дијагнозе и почетак лечења. Посебно су оптерећене установе у већим градовима, где се слива највећи број пацијената.

Додатни проблем представља недостатак медицинског кадра. Као и остатак здравственог система, војно здравство суочава се са одласком лекара и медицинског особља у приватни сектор или у иностранство. Последице тога су повећано оптерећење преосталих запослених, што се одражава на ефикасност рада и дужину чекања на здравствене услуге.

Војни осигураници често указују и на ограничени избор здравствених установа. Када одређена услуга није доступна у војномедицинским центрима, процедура упућивања у цивилне здравствене установе може бити дуготрајна и административно врло захтевна за остварење.

Административне процедуре представљају још једну препреку. За већину специјалистичких прегледа неопходно је прибавити одговарајући упут, што захтева додатни одлазак код изабраног лекара и продужава време потребно за остварење здравствене услуге. Иако су поједини процеси унапређени, многи корисници сматрају да је простор за дигитализацију и даље значајан. Стручњаци истичу да би решење ових проблема могло да се пронађе кроз неколико кључних мера.

Пре свега потребно је наставити и повећати улагања у војно здравство и тако обезбедити боље услове за рад медицинског особља. Одласком на Војномедициску академију свако може запазити да се у њено одржавање и осавремењавање готово ништа не улаже, па поједини делови делују запуштено и ружно. Поред тога, развој електронског заказивања прегледа и дигитални здравствени картони могли би значајно да смање административне препреке и убрза лечење пацијената.

Важну улогу могла би да има интензивнија сарадња између војних и цивилних здравствених установа. На тај начин би се растеретили постојећи капацитети војног здравства и омогућио бржи приступ специјалистичким прегледима и дијагностици.

Заштита права пацијената такође остаје важан сегмент система здравствене заштите. Војни осигураници имају могућност да поднесу приговор надлежним службама уколико сматрају да им право на здравствену заштиту није остварено на одговарајући начин. Ефикасније решавање притужби и боља информисаност корисника допринела би бољем здравственом збрињавању корисника и враћању поверења у здравствени систем.

Иако војно здравство у Србији представља један од стубова здравствене заштите, пред њим су значајни изазови и проблеми. Њихово решавање захтева стална улагања, модернизацију процеса и јачање кадровских капацитета, како би војни осигураници могли да остварују своја законом загарантована права на брзо и ефикасно лечење и без непотребних препрека. Уколико се и даље настави досадашња пракса и недовољна брига за стање у здавственом обезбеђењу војних осигураника , они који су у могућности, помоћ ће морати потражити у приватној лекарској пракси.

Драган Паскаш,
генерал-мајор у пензији

Поход Новосађана

ОД ЛЕБАНА ДО ЂАВОЉЕ ВАРОШИ

Излети, походи и вишедневна путовања све чешће налазе поклоните међу војним пензионерима Новог Сада

Ђавоља Варош је својеврсно чудо природе

У Музеју Врања

На локалитету Ђавоља Варош

У организацији Градског Одбора УВПС Нови Сад, реализован јетродневни походна југ Србије од 22.до 24. маја. Као и за претходнапутовања,интересовање је било велико, што потврђује добар избор дестинације.

На путу до Врања, учесници,,експедиције“ су посетили археолошки локалитет-Царичин градна осам километара од Лебана. Царичин град је отворен 17. јуна 2024.године за потребе презентације у склопу Парка природе Радан планине. Археолошко налазиште је из 6.века и једно је од највећих и најзначајнијих византијских градова у унутрашњости Балкана. Подигао га је византијски цар Јустинијан I (527-565) у знак захвалности свом родном крају. Јустинијан је срео, заљубио се у плесачицу Теодору и у њену част подигао град.

Доласком у Врање, корисници војних пензија смештени су у прелепи хотел *М Гарни,* где их је дочекало љубазно особље.

Градско насеље Врање је административни центар Пчињског управног округа. Према попису из 2022.г, било је око 55.000 становника. Не зна се када је тачно настао, али су га насељавали Илири и Трачани у 1.и 2.веку пне, потом Римљани, а у 6.и 7.веку Словени. Први пут се тај град спомиње у византијским списима 1.093.године. Уз водича суизлетници посетили више објеката, било је времена и за слободну шетњу, а и за гастрономско уживање.

Народни музеј у Врању основан је 1960.године. Временом је прерастао у музеј комплексног типа са неколико збирки:археолошком са нумизматичком, етнолошком, историјском и савременог сликарства.

Музеј Боре Станковића описује богати књижевни фронт славног писца са неким од најстаријих издања његових дела и личних предмета: радна столица, табакера, дивит за писање, документа о власништву над кућом. Део поставке се односи на живот његове породице, па је сегмент куће урађен као аутентични амбијент тога времена.

Са духовне стране обилазак родне куће Преподобног Јустина Врањског и Ћелијског, показао је значај православне вере.

У Врањској бањи, познатој по топлој лековитој води

На локалитету археолошког налазишта

За срећан пут

Организовани обилазак града са водичем и слободно време је показало све лепоте Врања, као и то да су цене смештаја, хране , услуга и робе знатно повољније него у Новом Саду.

У Врањској бањи, која је удаљена око 12 км, учеснике путовања дочекао је водич Специјалне болнице за рехабилитацију. Бања је најтоплија у Европи са температуром воде од 94 до 111 степени целзијусових, капацитета 140 литара у секунди. У згради постоје две каде, које су добиле назив по члановима краљевске породице, који су овде боравили - када краља Петра и када краљице Драге. Успешно помаже у лечењу свих облика реуматизма, неуролошких обољења, посттрауматских стања, болести органа за варење, гинеколошких и кожних обољења.

На обронцима планине Козјак, на левој обали реке Пчиње Новосађани су посетили манастир Прохор Пчињски. Саграђен је у 11. веку.У олтарском простору налази се гробница Светог Прохора Пчињског и монашка костурница. Манастир посећују лица која траже исцељење, а љубитељи природе могу пешачити, планинарити, камповати, а дозвољен је и спортски риболов.

На повратку у Нови Сад чекао је захтеван обилазак Ђавоље вароши са пешачењем и пењањем уз степенице.

Ђавоља варош је скуп главутака или купа на чијим врховима се налазе камене купе.Има их више од две стотине, висине од два до петнаест метара, а ширине од пола до три метра. Ђавоља варош је ретки природни феномен, који се налази на Радан планини. Камени стубови су настали деловањем ерозије на вулканско земљиште састављено од растреситог, али чврстог материјала на коме се налази камење веће величине.

На Радан планини се налази и Пролом бања, са изворoм високоалкалне воде. Благотворна је за уринарни тракт, бубреге и органе за варење. У оквиру бање се налазе и други садржаји: отворени базени, црква Св.Преображења, причесница Лазареве војске итд.

На путу до Новог Сада тешко је било сумирати оно што је виђено, али су учесници похода показали одушевљење виђеним и новим сазнањима.

Милан Бајић

Испраћај старог председника

ЗАХВАЛНОСТ ЗА ПРЕДАНИ РАД

У просторијама Градског одбора УВПС Ниш 6. маја организована је мала свечаност поводом испраћаја претходног председника Градског одбора Зорана Јашовића. Том приликом евоциране су успомене на његов дугогодишњи рад. Испричано је више догодовштина из тог периода и уз смех и шалу време је брзо пролетело.

На иницијативу чланова Градског одбора, досадашњем председнику уручено је неколико пригодних поклона, у знак захвалности и пажње.

Спонтано се дошло до опредељења да се организују овакве свечаности и у будућности.

Организација у Обреновцу обележила 33 године рада

УРУЧЕНА ПРИЗНАЊА

Општинска организација УВПС 17. маја обележила је 33 године постојања. Поред бројних гостију и чланова, овом скупу присуствовали су и председник Извршног одбора УВПС Зоран Вучковић и чланови тог тела Слободан Пејовић и Остоја Поповић.

Поводом јубилеја додељена су и уручена највиша признања која додељује УВПС, за допринос развоју програмских циљева Удружења.

Повеља, УВПС као највише признање, додељена је председнику Општинске организације Обреновац Србољубу Васићу, а плакета је припала члан ове организације Драгомиру Велимировићу.

Градској општини Обреновац и члану Општинске организације Милораду Сенићу додељене су захвалнице.

З. В.

Језик наш насушни

ЕУРОПЉАНИ

Ако пратите програме РТС, вероватно сте запазили да, већ дуже време, сви спикери и друго особље говоре *евро*, међутим многи дописници и даље се држе *еура.* И наш бивши председник Борис Тадић је говорио еуро. А сада изненађење. Пошто редовно идем на пијацу и „конверзирам“ с пиљарима и сељацима, случајно чух да говоре сасвим разговетно *евро*. Да бих то проверио, заподенуо сам разговор о страним валутама, и гле чуда, сви до једног кажу *евро*. Ово је социолингвистичко питање. Две варијанте једне исте речи очигледно су се поделиле по друштвеном статусу. Политичари, министри, начелници, подсекретари, финансијски стручњаци у сваком свом јавном наступу говоре о „еурима“, ваљда да би показали народу како они стално шетају између Бриселске берзе, Светске банке и ММФ-а. Обичан народ, онај што се у мењачницама распитује за курс, каже *евро*. Новинарима на телевизији лектори су вероватно казали, да је у српском језику правилан облик *евро* и они се тога држе. Међутим, неки функционери се тога не придржавају, сматрајући да су изнад лектора - они говоре функционерским „социолектом“, у који спада и *еуро*.

Крајем јануара у културном додатку „Политике“ објављен је интервију са књижњиком Драганом Лакићевићем, насловљен „У општем брбљању сви кажу еуро“. Наслов је заправо преузет из одговора на питање о све већем потискивању ћирилице, где је Лакићевић рекао да је „ћирилица наше државно, али и лично писмо - за личне речи и мисли: писмо душе и љубави, а не само српске и православне културе“, и узгред додао: „У општем брбљању сви кажу *еуро*, као Храти и Новоцрногорци. То је знак полуписмености... Видите писмо на изборним плакатама политичких партија... Држава се не стара ни око државе, некамоли око писма Вука, Змаја, Његоша, Десанке...“.

Ћирилица и латиница су посебно питање, али овај последњи закључак је сасвим тачан. Држава се не стара око писма, па ни око речника, нити око српског језика у било ком виду. Зато јој нимало не смета што ни после толико година, у време када свакодневно причамо о путу ка Европској унији, још не знамо како се заправо на српском језику зове њена валута.

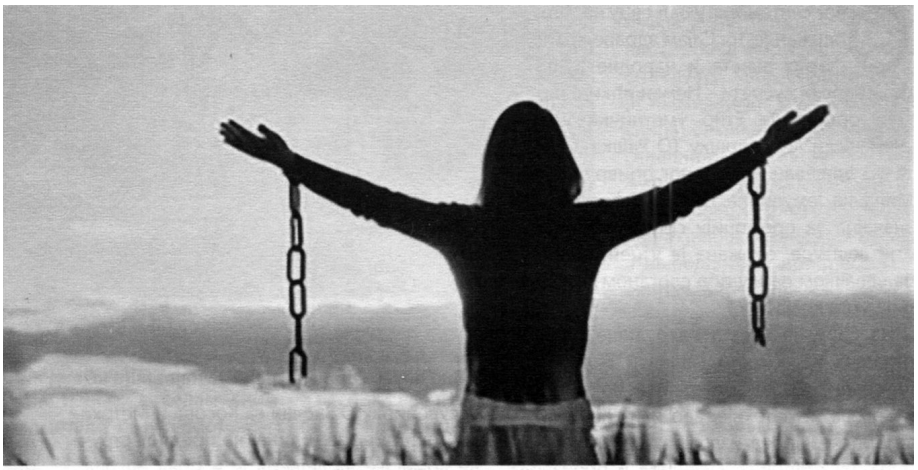
Здравко Зељковић

Испуњенији живот упркос проживљеном болу

ВИШЕСТРУКЕ ДОБРОБИТИ ОПРАШТАЊА

Опраштање може бити усмерено ка другој особи или особама, затим ка самом себи, када смо узнемирени због нечега што смо сами урадили, па је потребно да себи опростимо; а трећа врста опроштаја је егзистенцијална, где опраштамо животу, богу, природи за оно што нам се десило.

Један од појмова, веома важан за ментално па и физичко здравље - у суштини одлука, али и вештина која се учи и вежба, јесте опраштање. Прва асоцијација на тему опраштања често је хришћанство и религија уопште, али опраштање је заправо значајно у много ширем контексту. Последњих деценија му и наука посвећује посебну пажњу, а стручњаци спроводе истраживања која испитују важност и благодети овог феномена.

И док опраштање свакако може имати интерперсонални карактер, овде ће фокус бити на његовој снажној интраперсоналној природи. Дакле, иако то можда парадоксално звучи, опраштање је можда и важније за жртву, односно за онога коме је нанета нека неправда, штета, бол, него за починиоца. У том смислу велико олакшање нам може донети и када успемо да опростимо некој особи коју никад нећемо поново срести или која чак више није жива, иако наш опроштај не може ни имати утицај на њу.

Пре свега је важно појаснити шта опроштај јесте, а шта није. Како стручњаци објашњавају, опроштај не значи толерисање или одобравање било чега што је учињено, а што нам је нанело штету. Он, такође, не мора нужно да подразумева покушај помирења или обнављања било какве смислене друштвене везе са особом која нам је нанела неправду. Исто тако, опроштај није ни заборављање, ни негирање сопствене повређености, ни признавање да је оно што се догодило било у реду.

Уместо тога, опроштај подразумева замишљање перспективе починиоца штете и активно ослобађање од болне везе између њега и себе. Опроштај значи прихватање својих осећања повређености са неговањем себе и саосећањем, како бисмо могли лакше да се опоравимо од болног искуства на трајнији и сврсисходнији начин.

Често су у питању особе или догађаји из нашег детињства, давне прошлости, повреде које као окове и претешки баласт носимо годинама, па и деценијама кроз живот. У неким објашњењима опраштања наводи се да је практично немогуће опростити док се „свака трунка бола не исплаче". То заправо значи да је пре свега нужно потпуно доћи у контакт са својим болним емоцијама, освестити их, прихватити их, проживети, отпустити.

Опраштање може бити усмерено ка другој особи или особама, затим ка самом себи, када смо узнемирени због нечега што смо сами урадили, па је потребно да себи опростимо; а трећа врста опроштаја је егзистенцијална, где опраштамо животу, богу, природи за оно што нам се десило.

Резултати истраживања говоре да су људи који опраштају срећнији и здравији од оних који су љути. Једна од студија која се бавила проучавањем како опраштање побољшава физичко здравље открила је да када људи размишљају о опраштању преступнику, то доводи до побољшања функционисања њиховог кардиоваскуларног и нервног система. Друга студија, спроведена на Универзитету у Висконсину, показала је да што су људи више опраштали, то су мање патили од широког спектра болести. Људи са мање праштања пријавили су већи број здравствених проблема.

И вишеструке студије које је спровео Станфордски пројекат опроштаја и други, откривају да опроштај смањује негативан утицај који незадовољства имају на наше физичко и емоционално благостање. Истраживање др Фреда Лускина са Универзитета Станфорд, директора овог станфордског пројекта, једног од водећих светских истраживача и предавача на тему опроштаја, нуди доказе да је опраштање вештина која се може научити, уз праксу. У три одвојене студије, укључујући и студију са католицима и протестантима из Северне Ирске чији су чланови породице убијени у политичком насиљу, открио је да људи који су научени како да опросте постају мање љути, осећају се мање повређенима, оптимистичнији су, постају све више опраштајући. Његове студије, такође, показују смањење доживљаја стреса, физичке манифестације стреса и повећање виталности.

Вероватно да не постоји особа која у животу није искусила бар неку врсту дубоког емоционалног бола. Опраштање се некад чини толико тешким и изазовним, чак и неизводљивим, па ипак постоје дубоке људске приче у којима жртве опраштају починиоцима насиља за дела која изгледају немогућа за опрост.

Опроштај може бити, тврде психотерапеути, последњи корак на путу емоционалног исцељења, способност да се ослободимо лоших осећања и мисли повезаних са неком несрећом која нам се десила и уместо тога изаберемо мир. Јер прошлост не можемо да изменимо, али зато охрабрује што имамо опцију да изменимо садашњост и будућност, да живимо испуњенији живот, мењајући нашу реакцију на болна искуства управо кроз опраштање. Како наводе неки аутори, опроштај је, на крају крајева, промена у причи. Опроштај мења причу о болу и жалости како би нас подсетио на херојски избор да опростимо и кренемо даље. И оно што је најважније - опроштај значи памтити прошлост другачије, а не заборавити да се догодила.

Весна Кадић Станковић

Извор: *Глас осигураника*

Из историје ваздушног осматрања јављања и навођења

ФОРМИРАЊЕ СЛУЖБЕ ВОЈИН

Да би се створили потребни услови за брз прелазак на нову организацију и непрекидно осматрање ваздушног простора, већ су 1954. године планирани опсежни задаци, на којима је интензивно рађено

Почетком педесетих година почело је остваривање програма војне помоћи, међудржавног договора МДАП *(Mutual Defence Aid Programme)* између Југославије и САД, чиме су створени и материјални услови за модернизацију и реорганизацију ЈА. У том процесу, авијацијске јединице ЈРВ наоружаване су млазном авијацијом, чији су карактеристични представници „тандерџет" (Ф-84Г) - ловац-бомбардер, ловац-пресретач и ловац опште намене и „сејбр" (Ф-86Е и касније купљен Ф-86Д) - ловац-пресретач за дејство у сложеним метеоусловима и ноћу и као извиђач.

Оваквим пренаоружањем све више је истицана војна намена ЈРВ: ваздухопловна подршка КоВ и РМ, с једне (до тада је то била доминантна улога), и ПВО територије, с друге стране. Пренаоружањем борбене клипне авијације на млазну знатно су увећане њене борбене и ватрене могућности. За то је била неопходна модернизација земаљске организације безбедности летења и вођења ваздухоплова, а употреба ловачке авијације у ПВО територије била је незамислива без савремених радарских средстава за осматрање ваздушног простора.

Програмом МДАП предвиђена је и набавка нових радарских средстава која ће омогућити даљу модернизацију службе ВООВ и њено усклађивање са развојем система ПВО. Тим програмом је предвиђено да наша земља, за потребе организовања савремене мреже радарског осматрања, добије следећа радарска средства:

- осматрачки радар великог домета АН/ФПС-8 3 комплета;
- осматрачки радар средњег домета АН/ТПС-1Д 21 комплет;
- радар за мерење висине (висиномер) АН/ТПС-10Д 14комплета.

На наш захтев, првенствено за школске потребе, тај број је повећан тако да су укупно испоручена 22 радара АН/ТПС-1Д, 16 АН/ТПС-10Д и три АН/ФПС-8.

Опремање савременим средствима

По својим особинама овај радар америчког произвођача„Westinghouse" веома је сличан већини осматрачких радара конструисаних непосредно после Другог светског рата. Код стационарне варијанте појединачни склопови су „разбацани"и смештени у грађевински објекат или под шатор. Често је примењивана варијанта да се издвоји само показивач, а остали блокови буду сложени у склопу антенског стуба. Антена је могла бити удаљена од предајника до 45 метара, а постојала је и могућност да се подигне до висине 20 метара, чиме је повећаван ефикасни домет радара. У саставу радара налази се агрегат и електропретварач, а ради заштите од кише цео систем се прекрива шатором који може бити већих димензија него што је потребно да би се заштитио сам уређај, при чему се у други део смештају планшета и уређаји везе. У покретној варијанти сви блокови се монтирају у кабини возила и антена се за рад поставља на возилу, односно демонтира приликом премештања радара. Покретна варијанта је урађена код нас и била је заступљена у већем броју јединица.

За један број радара у нашим јединицама, крајем шездесетих, као ВФ појачавач уграђен је параметарски појачавач и обезбеђена је већа антена, а радар је добио ознаку АН/ТПС-1Е.

Осматрачки радар АН/ФПС-8 пројектован 1950. у фабрици „General e1ectric", у серијску производњу ушао је 1954, а добијен је 1956. године. Намењен је за стационарне радарске положаје. Потребно време за монтажу је до три дана, исто толико за демонтажу. То време је променљиво и, поред увежбаности послуге, зависи од објекта где је радар постављен или се поставља за рад. Антена је монтирана на торњу и на великим надморским висинама мора бити под арктичком куполом. Састав комплета: антена (7,62 Х 4,26 ш), примопредајна група, шест панорамских и један „А" показивач, два трофазна електроагрегата од 60 кт и помоћни уређаји. Оперативна сала, електране и радионица за одржавање су у посебном објекту. Удаљеност ових објеката од антене 50 до 100 т. Максималан домет 370 km; радна фреквенција 1.280-1.350 МНг; могућност раздвајања циљева: по азимуту 2,5°; по даљини око 500 m; тачност мерења: азимута ± 1°; даљине ± 1 Нm. При раду у спрези са висиномером АН/ФПС-6 служи и за навођење ловачке авијације. Код нас је радио у спрези са висиномером АН/ ТПС-10Д и ту је основни проблем био мали домет висиномера, али није било других могућности.

Преобука кадра

Иако је испорука војног наоружања по програму МДАП почела у августу 1951. године, радарска средства су почела да пристижу тек крајем 1953. и почетком 1954. године, после завршетка Тршћанске кризе. Осим радарских средстава, обезбеђена је и одређена количина нових средстава везе и пратећа опрема за експлоатацију и одржавање радарских средстава. У склопу тог програма постигнут је договор о преобуци нашег техничког и оперативног кадра у САД и америчким војним базама у Западној Немачкој.

У првим фазама хладног рата било је неопходно снажно савезништво у одређеном војнополитичком блоку да би се добили најсавременији радари. Добијени покретни радари су се већ афирмисали у корејском рату и представљали су савремене радаре тог времена. Нису припадали последњој генерацији радарских средстава, али су се још дуго задржали у оперативној употреби како у САД, тако и другим земљама. Радари су имали веома добре техничко-тактичке карактеристике и, развојем радарске технике и електронике, стално су модернизовани. Увођењем ових радара у наоружање у нашој земљи створена је солидна радарска мрежа и стечена су значајна искуства за њен даљи развој. Одржавање ових радара било је веома добро и стално је модернизовано, па су се ти радари задржали у наоружању код нас до друге половине седамдесетих година.

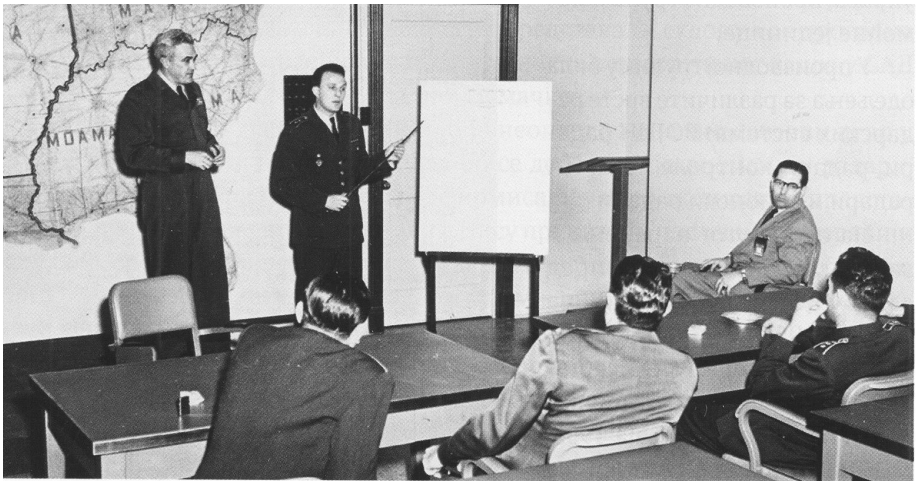
У складу са развојем система осматрања ваздушног простора у савременим армијама, развоја војнополитичке ситуације у нашој земљи, нове улоге и могућности ЈРВ у ПВО територије и очекиване набавке нових радарских средстава, наређењем Државног секретаријата за народну одбрану (ДСНО) пов. бр. 276 од 13. фебруара 1953. године служба ВООВ у целини прелази из надлежности артиљерије у надлежност ЈРВ.

Из наређења се види да служба ВООВ није расформирана (како се у некој литератури говори) већ је прешла у надлежност ЈРВ. Задатак Команде ЈРВ био је да службу модернизује и формира тако да одговара и потребама ваздухопловства и свим другим деловима армије. Служба ВООВ је преформирана и добила је назив Служба ваздушног осматрања, јављања и навођења (Служба ВОЈИН), а за руковођење том службом у Команди ЈРВ формирано је Одељење ВОЈИН.

Преформирање батаљона

Први његов начелник био је потпуковник Антон Пожег, човек који је у претходном периоду био на челу борбе за стално унапређивање рада службе за осматрање ваздушног простора, а од 1957. године на чело Одељења ВОЈИН долази такође искусан радарац дотадашњи командант 275. пВОЈИН, пуковник Хивзо Малохоџић. Одељење ВОЈИН је било задужено за развој целокупне службе ВОЈИН у саставу ЈРВ, а Радарско одељење МНО је интегрисано са техничком службом везе, тако да је руковођење радарским и рачунарским средствима у КоВ остало у надлежности Управе јединица везе, а у Морнарици у надлежности Команде ЈРМ. Том преформацијом радарскихустанова, радарство је изгубило својство самосталног рода у ЈА (до тада је третирано као помоћни род војске). За организацију техничког одржавања радарских средстава у вишим степенима одржавања у ЈРВ, у ваздухопловним зонама су оформљене радарске радионице, чију су структуру чиниле управа, производна група и помоћне јединице.

У производној групи су била одељења за различите врсте радарских система: ВОЈИН радари, радари контроле лета, ПА

Делегација ЈРВ на техничким преговорима у САД

радари и авионски радари.

На основу тог наређења и задатака постављених пред службу ВОЈИН, Команда ЈРВ је 10. јула 1953. године преузела четири батаљона ВООВ са целокупним људством, материјалом и опремом. До краја 1953. године ти батаљони ВООВ су преформирани у батаљоне ваздушног осматрања и јављања (батаљони ВОЈ), који су обједињавали визуелно и радарско осматрање. Команде батаљона ВОЈ биле су у Земуну (101.6ВОЈ), Скопљу (103.6ВОЈ), Загребу (105.6ВОЈ) и Сарајеву (107.6ВОЈ). Потпуна преоријентација у раду и реорганизација батаљона ВОЈ није се могла обавити у току 1953. године јер је постојало само седам комплета радара П-2М на којима је требало решити низ техничких проблема, као и проблема уређења радарских положаја и обезбеђења елемената позадине.

Окосница радарске мреже

Детаљним изучавањем државне територије конципирана је оперативна замисао радарске мреже са следећом конфигурацијом:

- *у првој линији осматрања* ваздушног простора поставити радарске осматрачке станице (РОСт) опремљене расположивим бројем осматрачких радара АН/ТПС-1Д, радара П-2М и других, трофејних радара. Те радарске станице су биле претеча будућих самосталних водова ВОЈ;

- *другу линију* би чиниле лаке станице ВОЈИН (ЛС ВОЈИН) опремљене осматрачким радаром АН/ТПС-1Д и висиномером АН/ТПС-10Д, намењене и за навођење ловачке авијације. Од расположивог броја радарског пара 1Д-10Д планирано је одвајање једног, а касније два пара за потребе радарских школских центара ради школовања радарског кадра. Те станице су биле претеча будућих брзопокретних и полупокретних чета ВОЈИН;

- за окосницу система радарске мреже планирано је поседање планинских тачака Копаоник, Јахорина и Пљешевица на висинској осовини државне територије. Планирано је да на тим тачкама буду формиране тешке радарске станице ВОЈИН (ТС ВОЈИН) опремљене радарима великог домета АН/ФПС-8 и висиномером АН/ТПС- 10Д. Та три положаја давала су најповољније услове радарског осматрања у свим правцима и практично би представљала трећу линију осматрања, гледано из било ког правца јединствене радарске мреже над територијом ФНРЈ. Те станице су биле претеча будућих стационарних чета ВОЈИН.

Локације за нове радарске положаје изабране судо 1955. године када је завршен и план разраде радарске мреже. Могућности нових радара још се нису довољно познавале са наше стране, па је у тиму који је одабирао локације за радарске положаје била и америчка делегација (један амерички потпуковник и један цивилни стручњак). Планирана радарска мрежа образована је динамиком пристизања радарских средстава.

Активнија улога

У склопу реорганизације система ваздушног осматрања, извршена је и измена у начину јављања података осматрања у батаљонски центар ВОЈ. Визуелна осматрачка станица је осмотрене податке предавала радарској осматрачкој станици где су пречишћавани (у време рада радара обједињавани са радарским подацима осматрања) и тако пречишћени предавани у батаљонски ЦВОЈ, а из центра осталим корисницима преко таласа обавештавања (ТО). На тај начин растерећен је батаљонски ЦВОЈ и у обради података и као чвор везе, па су се скратиле дуге линије везе од ВОСт до батаљонског центра. Радарске осматрачке станице добиле су активнију улогу која је захтевала и додатно опремање за пријем и обраду података осматрања.

Иако су проблеми преформирања службе били велики, радило се интензивно. Елементи реорганизације проверени су на маневрима ЈНАу августу 1953. године, а у октобру и у знатно тежим условима за време Тршћанске кризе, која је допринела већој афирмацији и даљем развоју радарског (електронског) осматрачког система у склопу службе ВОЈИН.

Крајем 1953. и почетком 1954. године пристигли су први осматрачки радари АН/ТПС-1Д, а 1954. године и висиномери АН/ТПС-10Д.

Прве радарске станице у виду РОСт од радара 1Д, а касније као ЛС ВОЈИН (пар 1Д-10Д) формиране су у рејонима базирања ловачке авијације. Тако је у састав 101. 6ВОЈ ушао ЛС ВОЈИН у рејону аеродрома Батајница - радарски положај „Економија 13. мај", а у састав 105. 6ВОЈ у рејону аеродрома Плесо - радарски положај Куриловац.

Добијањем нових радара из програма МДАП 1954. године (до јула 1954. стигло је 18 осматрачких радара АН/ТПС-1Д и седам висиномера АН/ТПС-10Д, а остатак је требало да стигне до краја 1954. и у првој половини 1955. године), наметала се потреба за даљим новим организационим променама, које су биле условљене тактичко-техничким особинама нових радара и њиховом компатибилношћу са могућностима употребе добијених савремених ловачких авиона и са могућностима откривања и праћења летова савремене авијације.

Две етапе новог организовања

У складу са тим променама, у првој половини 1954. године Одељење ВОЈИН Команде РВ разрадило је предлог нове организације јединица ВОЈИН са тежњом да организација буде савремена и прилагођена нашим специфичним условима. Планиран је рад на организацији система ВОЈИНу две етапе:

1. у првој етапи, од 1954. до 1957. године, изградити систем ВОЈИН са добијеним радарима из америчке помоћи као основом, са свим објектима и другим елементима за функционисање система;

2. у другој етапи, од 1958. до 1960. године, попунити празнине у систему ВОЈИН и усавршити га додатним средствима из војне помоћи и набавком сопственим средствима.

Реализација тих задатака била је веома тешка јер је зависила од динамике пристизања радарских средстава, а изискивала је и велика материјална средства, веома стручан и обучен кадар, велику самоиницијативу и ентузијазам старешинског кадра, односно завидан морал људства. Да би се створили потребни услови за брз прелазак на нову организацију и непрекидно осматрање ваздушног простора, већ су 1954. године планирани опсежни задаци, на којима је интензивно рађено:

- организовати курсеве за преобуку и отпочети редовно школовање кадра;

- израдити правило службе ВОЈИН и одговарајућа упутства, техничке описе и документацију за радарску службу;

- решити техничке и друге проблеме у употреби нових радара (напајање електричном енергијом, превозна средства, средства везе и др.);

- организовати испитивање радарских положаја ради проналажења најпогоднијих локација и израдити план изградње објеката за елементе ВОЈИН;

- формирати из основа техничку службу за одржавање радара, оформити и опремити радионице за оправку радара;

- боље решити питање садејства са аеродромском контролом лета (АКЛ) и организовати садејство са елементима ПАО и ПАЗ у КоВ, РМ и цивилним структурама.

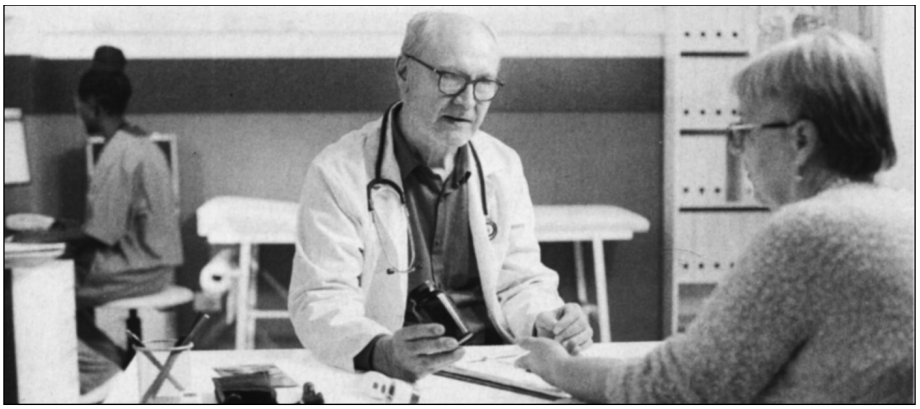
С обзиром на то да су добијени нови радари, међу којима и радари за мерење висине, 1954. године, од дотадашњих батаљона ВОЈ, формирани су батаљони ВОЈИН и за њих су испланирана конкретна радарска средства добијена из америчке помоћи. У години формирања 6ВОЈИН, само два 6ВОЈИН (101. и 105) посела су нове радаре и формирала ЛС ВОЈИН - већ поменуте ЛС у Батајници и Куриловцу.

Раица Бошковић

Здрава исхрана

СМАЊИЛИ СО У ЗАЧИНУ ДА БИ СЕ ИЗБОРИЛИ С ХИПЕРТЕНЗИЈОМ

Када су у хлебу, али и популарном додатку јелима, Хрвати снизили за 30 одсто концентрацију соли, већ за десет година имали су мањи број срчаних обољења. И Србији потребна системска решења у превенцији, поручују доктори

Када су здравствене власти у Хрватској успеле да с пекарском индустријом угоборе смањење количине соли у хлебу, али и да с „Подравком" договоре смањење концентрација соли у популарном биљном, сувом зачину за јела, „вегети", за 30 одсто, био је то почетак успешне кампање превенције срчаних обољења. Од земље која се по броју оболелих и умрлих налазила на дну европске листе, после 10 година постали су најбољи регион у Европи када се посматра учесталост (преваленција) кардиоваскуларних болести појединачно.

Овај пример на 10. међународном конгресу о хипертензији одржаном недавно у Београду, изнела је др Драгана Атанасијевић, специјалисткиња јавног здравља у Институту за јавно здравље „Др Милан Јовановић Батут".

Њена главна порука је била да у борби против кардиоваскуларних болести, које остају наш највећи здравствено јавни проблем и први узрок смртности, Србија мора што пре да пронађе системско решење на дуге стазе. Докторка Атанасијевић сматра да нису довољни прегледи, који се у последњих годину дана у оквиру кампање „Караван здравља" организују широм Србије, од места до места. Како је казала, они могу да се искористе за подизање свести о значају превенције, али они дају једнократни и врло кратак ефекат.

Болести срца су наша зла коб

Зашто је у овој области стање алармантно, поткрепила је следећим подацима:

„Кардиоваскуларне болести су глобално, дакле у свету, узрок сваке треће смрти, а у Србији сваке друге. Чак47 од сто наших мушкараца умире од болести срца, а код жена је тај проценат 51 одсто (на другом месту као узрок су малигне болести тек са 21 одсто)", навела је др Атанасијевић.

По подацима Института за јавно здравље „Др Милан Јовановић Батут" од 10 најчешћих узрока смрти код нас, седам припада кардиоваскуларним болестима. Хипертензија је на другом месту, чврсто већ неколико година.

„Од 2010. до 2023. стопе смртности расту једино је од 2018. смањена стопа раста у односу на кардиомиопатију, јер се улаже у опрему и спасавање живота у терцијарној медицини. Живот нас је претекао, пораст хипертензије у последњих пет година је необјашњив", сматра докторка.

Она је подсетила на истраживање које посматра 204 земље и стање у 18 кардиоваскуларних болести. Оно траје од 1990. године, а последњи резултати публиковани су 2023. Приказала је бројне табеле на којима су плавим оквирима приказане земље с најбољим резултатима, а црвени оквири упућују на оне с најлошијим за 12 најчешћих болести.

На почетку је регион Централне и Источне Европе проглашен за најугроженији на планети. У последњим подацима међу најбоље, уз поменуту Хрватску, пробила се и Словеније. Како? Опет, системским решењем: они су још 1999. направили пилот скрининг програм проверу ЛДЛ („лошег") холестерола, од 2.000. године је он постао обавезан.

Најбољи резултат Србија има по вредностима за реуматске болести срца, што би могла, по речима др Атанасијевић да буде, условно речено, позитивна последица неконтролисане употребе антибиотика: кад пијемо ове лекове и када имамо температуру једва 37,2, успут се лечи и понешто друго. Добар резултат имамо и у случају лечења атријалне фибрилације.

Нажалост, од 12 посматраних обољења, најгори смо били у четири категорији.

Др Атанасијевић је објаснила да су, када су објављени први подаци, реаговали стручњаци и за Источну Европу и тада је направљен међународни план превенције.

„Свака од ових земаља је нешто урадила и у нечему је добра, свако је дала свој предлог. Србија се нажалост овоме није придружила. Потребно нам је системско решење на дуге стазе", рекла је др Атанасијевић.

Више од половине становника Србије старијих од 50 година има повишени крвни притисак, подаци су из истраживања здравља становништва из 2019. (у току је ново истраживање, чији се резултати с нестрпљењем очекују). Почев од 2009. године до данас нема значајног смањења учесталости болести срца и крвних судова, напротив у порасту су хипертензија и шлог, односно цереброваскуларне болести.

Што смо старији, већи је ризик од шлога

Ове податке је на конгресу сумирала др Драгана Јовић, такође из Института „Батут". Она је навела да је учесталост можданих удара 1,4 одсто, али када се то пренесе у реалне бројеве то је скоро 72.000 оболелих, просечне старости око 70 година.

„Са сваким повећањем година живота, скоро два пута расте ризик од шлога. Мушкарци имају више изгледа да имају и мождани удар и хипертензију у односу на жене. Ризик од истовременог присуства ова два обољења експоненцијално расте са старошћу, људи од 55 до 64 скоро девет пута имају већу шансу да имају обе болести", навела је др Јовић.

О. Поповић

Извор: ,,Магазин"

Постоје људи који признају да не воле да се наливају водом и тешко им је да попију осам чаша воде, како гласи стари лекарски савет, бар за летње доба, мада је важно и током хладних дана дати телу довољне количине течности. Али, организму се течност може обезбедити и из воћа и поврћа.

Др Џералд Полак, професор биоинжењеринга на Универзитету у Вашингтону и експерт за воду, заступа тезу да вода има и четврту фазу поред чврсте, течне и гасовите. Он сматра се да постоји такозвана гел вода (H302), која се обилно налази у живим ћелијама, а која хидрира боље од обичне воде. О томе говори и књига „Quench", у којој ауторка др Дана Коен, наводи људе да уносе више воде из хране, наравно, уз подсећање да је вода из славине и даље најважнија. „Свиленкаста гел вода која окружује семе краставца, рецимо, више је слична води у нашим ћелијама, па ефикасније хидрира. Влакна која се налазе у површу имају ефекат сунђера, стварајући дуготрајно, споро ослобађање које нам омогућава да апсорбујемо течност", тврди др Дана Коен. Истражујући најбоље начине хидратације дошла је до доказа да ако поједемо једну јабуку и попијемо једну чашу воде, тело ће бити боље хидрирано, него да смо попили две чаше воде.

Ова њихова тврдња у Америци се оспорава.

Нова наука изнедрила је и нову

Живот из дана у дан

ТЕЧНОСТ ИЗ ЈАБУКА И КРАСТАВАЦА

формулу: H302 је нова H20.

Многи ипак највише воле чесмовачу и не би је мењали водом која се филтрира. Верују да кад се вода пропусти кроз све популарније кућне апарате губи пробиотике и минерале. Међутим, то није истина, али ова тврдња важи за Америку, у којој се строго води рачуна да вода за пиће из система државног водовода мора да испуњава стандарде Агенције за заштиту животне средине. Већина тамошње воде се третира и филтрира како би се уклонило најмање 88 загађивача и паразита, рекла је за „Магазин" др Кејти Бенедикт, епидемиолошкиња Америчког центра за превенцију и контролу болести. О. П.

ЛИМУН У ВОДИ ВИШЕ ОД УКУСА

Сок од лимуна садржи калијум, електролит који има важну улогу у хидратацији тела. За исцрпљени организам препоручује се конзумирање воде којој је додата исцеђена једна кришка или половина лимуна уз прстохват морске соли. Натријум из соли помаже телу да задржи потребну количину воде. Ово је такође одличан напитак пре тренинга, мада током летњих врућина или спортских активности дужих од сата, препоручено је узимати напитке намењене спортистима, који саде додатне електролите

РЕЦИКЛИРАЊЕ ПЛАСТИЧНЕ БОЦЕ

Ако се на флаши изричито не наводи да се може поново користити, онда немојте да је рециклирати. Бољи избор су стаклене или флашице од нерђајућег челика.

Зато је порука биохемичарке Шерил Вотсон да размислите сваки пут када рециклирате провидну, наборану пластичну флашу. Она верује да ове флашице, ма колико су у последње време поштрене контроле присуства микропластике у води и храни, ипак, испуштају хемикалије у воду, што може да има нежељене хормонске ефекте на тело. Додатно, остављање пластичних флаша на топлоти може допринети процесу испирања.

НЕ ПОСТОЈИ H_3O_2, ТО ЈЕ ПСЕУДОНАУКА

Такозвана хексагонална вода, с наводном формулом H302 је концепт псеудонауке, тврде научници додајући да никакво четврто агрегатно стање воде не постоји, како тврди др Џералд Полак, професора биоинжењеринга. И ако наука признаје да вода мења структуру у близини површина, идеја да се таква вода може флаширати или произвести за здравствене сврхе сматра се маркетиншком преваром.

Тако да на оспоравање наилази прича да се вода организује у уређенији слој у виду гела у стабилну, кристалну структуру сличну леду, често описивану као хексагоналну (отуда и назив). Отуда и негирање тврдње да конзумирање ове воде (која се обради уз помоћ магнета, вртлога или УВ светла) побољшава апсорпцију хранљивих материја, јача имуни систем, побољшава функцију нерава и ефикасније уклања токсине.

Како побољшати слух

ТЕХНОЛОШКИ БУМ

Један од најчешћих здравствених проблема у свету, који веома лако може да се реши, јесте оштећење слуха. Статистике указују да једна од шест одраслих особа има оштећен слух. Тестирања су потврдила да две трећине одраслог становништва наше планете изнад од 70 година живота има оштећење слуха. Тај проблем повећава ризик од настанка деменције и депресије, због друштвене изолације услед смањења когнитивне функције.

Оштећење слуха утиче на квалитет живота много више него што се сматра.

Управо из поменутих разлога, у ото-аудиолошким центрима ZONEX свакој особи и сваком решењу приступа се индивидуално и темељно. Нема изговора за одлагање решења, односно коришћења слушних апарата. Захваљујући високој технологији, ови слушни апарати су веома поуздани. Они не само да појачавају звук, већ филтрирају звуке и издвајају говор од околне буке. Веома дискретни „помоћници" опремљени су сензорима и вештачком интелигенцијом која омогућавају разумевање говора у сваком окружењу, чист и јасан звук.

Ото-аудиолошки центар Zonex присутан је на нашем тржишту 25 година. У својим специјализованим центрима у Београду и Новом Саду врши дистрибуцију слушних апарата реномираног светског произвођача који у својој палети производа има одговарајуће решење за сваку особу којој је слух оштећен. Осим производа врхунске технологије, ови центри пружају стручне и свеобухватне услуге особама које користе слушне апарате, као и консултантске и услуге овлашћеног сервиса, затим додатну опрему, батерије за слушне апарате и индивидуалне школъке за слушне уређаје.

Своје производе и услуге Zonex пружа уз налог војног и цивилног осигурања.

Адресе ото-аудиолошких центара Zonex:

Београд, ул. Сазонова 18а, Врачар тел. 011 3443 081

Нови Београд, ул. Булевар Црвене армије 11в Насеље Белвил (зграда „Лала") тел.011 77 09 099

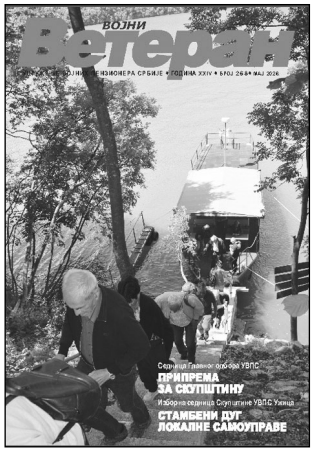
Нови Сад, ул. Булевар ослобођења 111 тел. 021 66 22 757

Интерно гласило
војних ветерана

ИЗДАВАЧ
Удружење војних пензионера Србије Београд,
Браће Југовића 19

ЗА ИЗДАВАЧА
Љубомир Драгањац

Насловна страна:

Звонимир Пешић

Година XXIV. Број 268 MAJ 2026.

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
Звонимир Пешић

ЛИКОВНО-ГРАФИЧКИ УРЕДНИК
Милен Чуљић

СТАЛНИ САРАДНИЦИ
Мр Александар Симоновски, мр Милан Шумоња, Будимир М. Попадић, Душан Старчевић, Влада Ристић

ДОПИСНИЦИ

Предраг Добић (Сремска Митровица), Будимир М. Попадић (Нови Сад), мр Александар Симоновски (Крушевац), Јован Симић (Краљево), Зоран Јашовић (Ниш) и Трајче Митушев (Земун) Јанко Мићић (Крагујевац)

ФОТОГРАФИЈЕ У БРОЈУ
Редакција, дописници и сарадници

УНОС ТЕКСТОВА
Редакција

Лист излази месечно.
Телефон-факс: 011/322-8076

ШТАМПА
Пан-пласт, Београд

Адреса, Београд, Браће Југовића 19

Ел. пошта: uvps.veteran@gmail.com
Сајт Удружења http://www.uvps.rs/

9 771452 380002

ЦИП – Каталогизација у публикацији Народна библиотека Србије Војни ветеран ИССН 1452-3809

Адвокатске услуге за КВП

БЕСПЛАТНИ САВЕТИ И ПОВОЉНИЈЕ ОСТАЛЕ УСЛУГЕ

На основу уговора о пословној сарадњи закључченог са УВПС, адвокати: ***Ивана Ц. ЈОВАНОВИЋ**, из Београда, ул. Балканска бр. 18, локал 93 (ТЦ „Иванијум“), тел. 011/2644384 и 064/1735395; Клијенте прима: уторком: од 17.00-19.00 часова;
За потребе војних пензионера обављаће следеће правне послове: даваће бесплатне правне савете и пружаће све остале адвокатске услуге уз накнаду по важећој адвокатској тарифи умањеној за 30 одсто (адвокат Ивана Јовановић).

УСЛУГЕ ВЕЗАНЕ ЗА САХРАНУ ПРЕКО УДРУЖЕЊА

Уколико користите услуге у вези сахране преко Удружења војних пензионера Србије требало би да знате да услуге могу користити чланови УВПС, чланови њихових породица, као и сви остали војни осигураници.

Преко Удружења могу се добити комплетне услуге везане за сахрану:
- организација и заказивање термина за сахрану или кремацију,
- упис у матичну књигу умрлих,
- спроводница за пренос покојника,
- штампање посмртних плаката,
- продаја погребне опреме,
- превоз покојника,
- организација војних почасти,
- помоћ око сређивања докумената пре и после сахране ради регулисања права чланова породице после смрти војног осигураника,
-Умањење укупних трошкова за висину рефундације
- бесплатан долазак у стан породице преминулог ради договора.

Све додатне информације могу се добити у месним и општинским организацијама УВПС, или директно на тел. 064/1660-423 и 011/3181-812.

ЗАКАЗИВАЊЕ ПОЧАСТИ ЗА САХРАНЕ

У београдском гарнизону заказивање почасне јединице ради одавања почасти преминулим старешинама може се обавити путем следећих телефона:
у радно време: 011/300-5200
у ванрадно време: 011/206-4569

ПЕНЗИОНЕРСКО ЋОШЕ

Душан Старчевић

Пардон, на грешкама се учи!
Иначе би стални грешници
били доктори наука.

Да бисмо изашли из дугова,
требало би да у радно време
изађемо из кафана.

Већина пензионера су
жонглери.
Налазе се на ивици живаца.

Запошљавање младих је као
истражна бушотина за
нафту.
Никада се не зна да ли ће бити
успеха или не.

Више нема ко да удара у клин.
Сви хоће само у плоче, касете
или ЦД.

Наши закони нас подсећају на
хиподром.
Каскају за Европом.

TANJA dent
Стоматолошка ординација
„ТАЊА ДЕНТ”
Телефон:+381 63 214 800
Михаила Булгакова 50а, Београд
е-маил:
dr.tanjavukmirovic@yahoo.com
Пружа све врсте стоматолошких услуга војним пензионерима и члановима њихове породице, са 10% попуста.
Такође се нуди и могућност одложеног плаћања на више рата.
Др Тања Вукмировић
специјалиста опште стоматологије
Прегледе можете заказати на:
063/214-800 / 061/252-8686
Радно време од 12 до 20 х

ДОПУНСКА УСЛУГА
Услуге погребног оркестра Београд на сахрани, кремацији, испраћају, помену.
http://www.pogrebniorkestar.rs/
Aleksandar +381643930694
+381638088919